

197

79

197 #

79

آيدا بىر مرتبه چىنغا تۇرغان دىنى، اخلاقى و فلسفى

اِسْئالِجَمَلِ

انسانلارنىڭ سعادتى دىنلى حىيات و حىياتلى دىن بىلەن بولاچاق.

ئىيول ۱۹۲۶ يىل.

محرم ۱۳۴۵ يىل.

سان ۳- (۱۵)

اِسْئالِجَمَلِ

ناشر و مخرر ئۈچۈن: واى محمد ترجمانى.

УФА

Типо-литография „Октябрьский Натиск.“

۳-(۱۵) نچى ساننىڭ مىنىر جەسى.

- ۱) اسلام دىنى فنى ھقىقىتلەرە موافقتى.
- ۲) اسلام اخلاقىنى فلسفى ياقدان تفتيش.
- ۳) الحديقه الفكرية فى اثبات اله، ترجمه.
- ۴) ارکان اسلاميه.
- ۵) ثبات، وشجاعت.
- ۶) اسلام عالمندان جمعيت المجاهدين.
- ۷) دين و نصحت.
- ۸) خاتون لہرے قہر كىچھسند، سويلہنگھن و عظ.
- ۹) دينيه نظارتندہ تصحيح ايتولگھن فتوى.
- ۱۰) اولادہ ٹومہ.

صاحب الكتاب ملا قبيباق على بنى توتباي

۲۷ نوحه ۱۰۰۰

197 - 79 Ежемесячный религиозно-философский журнал "Ислам меджлиси". № 3, (10) Уфа, июль 1926

اسلام اعجاز

ان الدين عند الله الاسلام

سان ۳. محرم يىل ۱۳۴۵. ايبول ۱۹۲۶ يىل

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلام دينى فنى حقيقتلره موافقى؟ (۱)

(۲۴) اوشبو آيندن عض مفسرلهر
كوكلهر يدى قات، صوغان قابغى كېي
برسى ئيكنچسى ئوستينه قاپلانمش ديوب
ايضاح ويرگانلار، كوبرهك اماملرده شولاي
آكلايلهر. بور نغى علم كلام كتابلهر نده
«خرق واليتام» مسئله سنده اوشبو نظرغه
مبنى اولسه كبرهك. لكن تفسيرلهرده گي
بو ايضاحلهر، قصلهر، و نده خرق و ايتام-
لهر، هيچ برسى قران كريمه يوقلر.
بلكه قران بيا لهرينه خلافدر.

(۲۵) ايملى بو مسئله نك اساس و
اصلنى آكلارغه ضروردر. بو نك اوچون

يىدى سياره لهر صوغان قابغى كېك
قات، قات يا صالمش لرمى؟ قران
كريم نك بيانى نچك؟

۲۳ قرانده ۷ سياره لهر حقنده ايكي
آيت وار: (۱) ملك سوره سنده «خلق سبع
سموات طباقا» آيتى (۲) نوح عه سوره-
سنده (الم تروا كيف خلق الله سبع سموات
طباقا» نظم جليلىدر. بو حقدن قرانده
۳ نچى آيت بار لغنى كورمدم.

(۱) بو مقاله نك مسؤليتى اداره گه عائد
بولماينچا، خصوصى مقاله صاحبنه عائددر.

سینه «طبقت» دیوب جوابی موافقت ایتدک،
اصابت ایتدک دیمکدر.

(- جماعت، ترکم معناسنده، جائنا
طبق من الناس) آدم لرن دن، بر جماعت بزه
مکیلی. ابن عباس حضر تله رینک: اذ
ضی عالم پدا طبق «بر عالم کیچهر سه،
باشقا جماعت، اهل قرن پیندا اولور»
روایتندگی طبق کلههسی کبی.

(۴) یراق و اوزاق اولانلره ئهیتلدر،
ابن مسعود حضر تله رینک «توصل الا طبق
و تقطع الارحام» حدیثندهگی اطبق
سوزی کبی.

(۵) تاریخی حال و اوز گارش معناسی.
عمر و بن العاص حضر تله رینک ای کمت
علی اطبق ثلاث «بن ۳ تورلی تاریخی
حالمده اولوندم) اثرکنهگی اطبق کبی.
(۶) بر حالدن ئیکنچی حاله تحول و
توقی ایتمک. «لترکین طبقا عن طبق»
نظم جلیلندهگی طبق کبی، *

(۷) درجه، منزل معناسنده. ان زبیر
حضر تله رینک معاویه گه «لیر کین منک
طبقا تخاف» سوزندهگی طبقا کبی.

(۸) بر نسنه ننگ جز و ک ساکی معناسنده
مستعمل. اوشبو سیکز معنالر قران و
حدیث لهرده اثرلرده قوللانک قارندن
قران کریم وح ایدلمش زمانده، عصر
سعادتده استعمال ایدلمش اولغانلری
آچق معلومدر.

توباندهگی وجهلره دقت لازمدر: (۱) عصر
سعادتده «طبق» قایو معناده استعمال
ایدلمش؟ (ب) قران کریمده «طبق» سوزی
تفسیر ایدلمش می؟ (ج) رسول الله افندبز
طبق سوزینی تفسیر ایتمش می؟ (د) سیاه
رهلر حقنده قران کریمک بیانلری نی؟
ایشنه اوشبو ۴ وجه کامل تفتیش و تفتیق
ایدلسه، قران کریمک آچق بیانی، اسلام
منک صافی نظری میدانده کیلمش اولور.

طبق سوزینه تاریخی نظر

(۲۶) برنچی وجه: تاریخی جهستن،
ابن الاثیرک «نهایه» سیوطینک الدر الثثیر،
اصفهانینک مفردات فی غریب القران، قاهوس
لسان العرب کبی معروف اثرلره ردهن هم
تاریخ اللغة الغریبه دن طبان، طبق مطابقت
سوزلرنی تفتیش ایتدم. قولمه بار اثرلردن
مدکور مادهلرنک عصر سعادتده توبانده
ندهگی معنالرده استعمالرنی طابا آلم:
(۱) نور تمک، قیلاب آماق، طولدر مق
معناسنده قوللانمش. اقسنا غینا طبقا
«یارب! ییری نور توچی، طولدر وچی
یغمور ایله صوغار» حدیثی کبی، اوکشف
طبقه حدیثندهگی طبق، سیر، حجاب
معناسندهدر.

(۲) بر نسنه ایکنچییه موافق و مناسب
اولمق. طباقه و مطابقه و طباقا اذ وافقه و
ساواه مطابقت، موافقت، تطابق توافق
معناسنده، حدیث: ابن عباس حضر تله رینک
ابو هریره ننگ طلاق مسئلهسندهگی فتوا.

(* بعض مفسرلر ۳نچی معناگه ده حمل
ایتسهلرده مقامنه مناسب ۶نچی معنادر.

(۹) بری آر تندن ۲ نچسی طوغمق
معناسینه وار. عرب: «ولدت الغنم طبقا
اذا نتج بعضها بعد بعض» اگرده قوی بر
بالاسنی اول طوغدر بده سوگره ۲ نچی
بالاسنی، سوگره ۳ نچسنی بری آر تندان
برینی تعاقبا طوغدر سه، عرب: «ولدت
الغنم طبقا» دیدر.

(۱۰) بر نسنه بی ۲ نچی نسنه اوستینه
قابلامق و بوبن باشقده ۵-۶ معناله ری
وار ایسه ده عصر سعادتده استعمال لرینه
شاهیدلر بولا آلمادم. شول جهتدن ذکر
ثمه دم. آرزو ایتمش ذائلر اسان العرب
۱۱ نچی ج قاموس ۳ ج و باشقه مشهور
کتابلرنک طبق ماده لرینه مراجعت ایدرلر.

قران سوزلهری لغتجه قایو زمان
استعمالینه قرالوب ترجمه ایدرلر؟
(۲۷) قران کریمک تفسیره محتاج

سوزلهری عصر سعادتده قوللانمش معنا-
لهریله ترجمه و تقسیم ایدلر، اما سوکغی
زمانلرده یا الممش اصطلاحی سوزلهر
ایله ترجمه و تفسیر مطلقا خطادر. مثلا:
قرانه گی «وعلم أحم السماء» «بسم الله»
دیکاند، اسم سوزلهرنی نحو عالملهری
اصطلاح ایتمش مادل علی معنی فی نفسه
آه معناسینه، «علی حرفی» نظمده گی
«حرفی» سوزینی «مادل علی معنی فی
غیره» معناسیله تفسیر ایتو (بو کونده ده
بعض اماملر شول بولده تفسیر ایتلهر)
خطا اولغنی آزغنه تفسیردن خبری اولغان

ذائلر بلورلهر. شونک کبی «طباقی» سو-
زینده مطلقا عصر سعادتده مستعمل سوز
ایله ترجمه ایدلسه درست اولوب، سوک
احداث ایدلمش، یاصالمش اصطلاحلره
قاراب ترجمه ایدلسه مطلقا خطا دیوب
حساب ایدیلر چکدر.

(۲۸) ایتدی طبق، طباقی سوزلهرینک
عصر سعادتده قوللانمش معناله قرالوب
مذکور نظم ترجمه یه باشلانسه ۹ قدر
معنا کوز اوکینه تزلورلهر. ایشته بویله:
(۱) معناسینه قاراغانده «خالق سبع
سموات طباقا» «الله برسی برسنی تور-
تور و قابلار حالنده گی یوقاری جرملهرنی
یدی ایدره ک یاراتدی، تقدیر و تسویه ایتدی»
دیماک اولادر.

(۲) معناسینه قاراغاندا: الله یوقاری
یدی جرملهرنی برسنی ئیکنچسینه موافق
متناسب حالده یاراتدی.

(۳) معناسینه قاراغاندا: «الله یوقاری
جماعت، ترکم حالنده گی جرملهرنی ییدی
ایدره ک یاراتدی تقدیر و تسویه ایتدی.»
(۴) معناسینه بنا: «الله یوقاری ییدی
جرملهرنی برسنی ئیکنچسندن یراق و
چیت اولور حالده ایدره ک یاراتدی.»

(۵) معناسینه نظر: الله یوقاری یدی
جرملهرنی تورلی تاریخنی حاللرده ایدره ک
یاراتدی، تسویه ایتدی.

(۶) معناسینه بنا: «الله یوقاری جرم-
لهرنی تحویل و تبدل قانونیله ترقی ایدره
حالده یدی ایدره ک یاراتدی»

سیارەلەر اولارەق آیرلوب ییدی اولارەق توزولمش لەر» دیمک. عناده ایکان دیوب آکلایه چق.

(۲) ترجمەدن: «سیارەلەر، یورولەری، شکل لەری، دورلەری، فضا دە قوبولمش مسافەلەری، کوچودلەری نڭ بیوک کلارینە تابع اولولاری، صناعت، تیخنیقه، میخانیکیت کبی حاللارندە برسی ئیکنچسینە موافق متناسب حالە یارادلمش لەر» دیکان معنای دوشونەچک.

(۳) ترجمەدن: سیارە اولاقچ مجموعە سماویە اوْلا یوقاریلقنی توترغان حسابسز تورکم، جماعت حالندە اولمشلەردە زمانلەرک اوتوی ایله، خلقت قانونی بویو-نچە ییدی سیارە اولارەق توزولمشلەر» دیکان معنای آکلایه چق.

(۴) ترجمەدن ئتاککە بر اصلدن طوبودە زمانلەرک اوتوی ایله جراق واجیبی بر وضعیت آلان کمسەلەر اولیورلەر، شونڭ کبی سیارەلەردە اساسا آنا اولان بیوک یوقزی جرم دن وجودە کیلمشلەر، لکن زماننڭ اعم لری ایله برسی برسندن آیرلمشلەر، آیرم اورنلەردە دورانە باشلا-مشلەر، اوزاق مسافەلەردە وضعیت لەر آلمشلەر. نهایت، بر سینڭ ایکنچسینە قارداشلک لەری بلنماسلک درجەدە اولور حالە ییدی ایدیلەرک تسویە ایدلمش، یارادلمش» دیکان معنای فکرلایه چک. ئتاککە بر اصلدن وجودە کیلەرک، اوزن زمانلەر اوتوی ایله، چیت بر حالە کیلمش

(۷) معناسینە قاراغاندا: الله یوقاری جرم لرنی برسنی برسینە آیرم منزل و درجەلاییدی ایدەرک یاراتدی، تسویە ایتدی. (۸) معناسینە بنا: الله یوقاری جرم لرنی بعضی بعضی نڭ جزئی، کیمسائی اولغانی حالە ییدی ایدەرک یاراتدی.

(۹) معناسینە قاراغاندا: الله یوقاری جرم لرنی برسی سوگنەدە ایکنچسینی وجودە کیلور حالە ییدی ایدەرک یاراتدی، تقدیر و تسویە ایتدی» دیمک اولادر. ایشتە عصر سعادتە طبق، طباق سوزلەر رینڭ قوللانمە لرینە بنا ترجمەلری بو رادە تمام اولور.

بیطرف فن عالمی بو ترجمەلردن نه آکلار؟

(۲۹) روایت لەر، قصەلەردن کوز یومە-رەق فقط «طباق» سوزینڭ عصر سعادتە قوللانمش معنالەر یله آیتنڭ ترجمەلەرینە بیطرف بر عالم کوز صالحە، هیچ شهبەسز توبانده گی وجهە آکلایه چق:

(۱) «طباق» نڭ برنچ ترجمەسندن «سیارە اولاقچ خلقت پارچەلری، اوْلا برسی ایکنچسینی اوراب قاپلاب آلمان صییق حالە اولمشلەر، سوگرە زمانلەر اوتوی ایله، شول طشقی قاندا پردە حالندە اولوب تورولمش ئولشی برنچی سیارە، قالغان صییق، پردە حالندە اولانلەری زمانلەرک اوتویله ۲ نچی سیارە، دخیلە پردە، حجاب حالندە اصل منبعده قالغانلەری ۳ نچی...»

۱۶۴] ۲۹^۱ یلده، اوران ۸۴ یلده، نیپتون ۱۶۴ یلده مدارلرینی تمام ایدیه‌یورالهر. دیمک هر قایوسینڭ ئوزلهرینڭ بیوکلکلهرینه، درجه‌لهرینه مناسیب مدار و منزل‌لری اوزره حرکت ایدهر حالده یازادلمشلهر. ایشته لغتنڭ افاده‌سینه بناء اوشبو معنا آڭلا نونده شبهه ایتمه‌یورم دیه‌چک.

(۸) ترجمه‌سندن: سیاره‌لر هر قایوسی بیوکل جرمناڭ اعضا و کیسه‌کلهری اولد. رفق اساسا بر وجودناڭ اعضالری ایکنچیلک آڭلاشیلهدر «دیوب حکم ایدهر گه فن مجبور اولاق.

(۹) ترجمه‌سندن: سیاره‌لر بر اساسا سن، برسی ایکنچسی سوکندن صره‌لهرینه، تعاقبا طوغاروق ییدی اولاروق توزولمش اولدقلهری آڭلاشیلهدر، دیوب حکم ایدیه‌چک. بو یوقاروده سویلانمش معنالهر، بو کونده‌گی فن نظریه‌لهری، عالم انساناڭ تیره‌ن فکرلهری ایله، خلقت حقیقه‌الله ایداش معنالهردر. بو معنالهر آره‌سنده هیچ بر تناقض یوقدر. بلکی بوتون معنالر برسی ایکنچسینی تءکید و ایضاح ایدهر یورلهر. فنی جهتن اوشبو طوغز معنالر هر قایوسی پلانیتلهر، سیاره‌لهر یارادلو- شنده تحقق ایدهر. دیمک قران غایتنه قسقه و موجز «طباقا» سوزیله فن نیچه جلدلهر کتابلهر یازوب ایضاح ایتمش حقیقتنی بر سوز ایله‌گینه افاده ایتمش دیوب دهشت‌لنه‌چک.

قارداشلهری، تاریخ عالملهری تیکشرو نتیجه‌سنده توب صل شجره‌لهرنی، قاردا- شلیک‌لهرنی بله‌چکلهری کبی، سیاره‌لهرناڭ توب اصل اولان آنالارنی و پلانیت‌لهرناڭ بر اصلدن طارالمش قارداشلیک‌لهرنی، فن عالملهری بلور بر حالده ایتلوب توزولمش لر ایکان» دیوب حکم ایدیه‌چک.

۶۰۵ ترجمه‌لهرینه قارایهرهق: سیاره‌لهر تاریخی بر حالدن ایکنچی حاله تحول و تبدل اصولیه ترقی ایدهرک ییدی اولوب توزولمش» دیکان معناده. بو تمام معناسیله فنناڭ اقتضاسیدر؛ چونکه فن نظریه‌سینه قاراناندا سیاره‌لهر ئینیر گیه‌دن جز فرد حالینه، جز فرد فره حالنه، فرلهر مجموع- عه سماویه حالینه، سوگره طویلانمش صییق کره حالینه، سوگره کره ناریه، زمانلهر اتوی ایله حکمی عامللهر، کمیایوی فعالیت و اوزگارشلهر آرقلی بر حالدن ایکنچی حاله کوچره‌ک الیروا لب حاضر گی حالینه کلوب یتمشدر. ایشته بو ترجمه‌دن اوشبو معنای آڭلارغه ممکن دیوب حکم ایدیه‌چک.

(۷) ترجمه‌سندن: سیاره‌لهر اوزلهرینه متناسب و موافق منزل و مدارلرینده قویولوب ییدی اولاروق توزولمشلر» دیمکدر. چندنده سیاره‌لهرناڭ قویاشقا قارا غاندا هر قایوسینڭ اوزلهرینه مناسب منزل و مدارلهری وار. مثلا: عطارد مدار- نی ۸۸ کونده، زهره ۲۲۵ کوند، مریخ ۶۶۳^۲] ۳ کونده، مشتری ۱۱ یلدا، زحل

اولدغندن آنی تفسیر اولادر. یاکه جمله مستانه اولسه بیله هنوز طباقا سوزینی تفسیر و بیان اولادر. دیمک جناب حق «طباقا» سوزنی موافق، متناسب معناسیله تفسیر ایتمش دیمکدر. یعنی «سیاره‌لهرنی خلقتده، صنعتده، وضعیتده، مدارلهرنده حرکتده، نظام و انتظامده، کوچوکلهرینک بیوکلهرینه تابع اولو کبی حاللهرده برسنی ایکنچسینه موافق و متناسب ایده رک بیدی ایوب یاراتدی» دیگان معناده اولادر. ایشته بو جناب حقنک تفسیریدر. الله تفسیرندن عالی تفسیر اولماس. الله تفسیری وار ایکن باشقه تفسیره احتیاج توشلماس.

(۳۲) نوح سورسندن «الم تروا کیف خلق الله سبع سموات طباقا» نظمنده اولان طباقا سوزی ملک سورسندن گی معناده دکلدر؛ بلکه بر حالدن ایکنچی حاله تبدل واطه سیله ترقی ایتمک معنا سندهدر. بوکنا دلیل: ۱) بو آیتنک اولنده عالم انساننک تورلی طورلردن تبدل و تغیر یله یارادلمش اولدغنی بیان و دعوا مقامنده «وقد خلقکم اطوارا» دیو بیورمش نظم الهیدر. بو آیت دعوا مقامندهدر.

الم تروا کیف آه نظمی شول دعوانی اثبانه کیترمش دلیلدر. گویاکه جناب حق: الله سزاهری تورلی طورلردن تبدل لات قانونی بویونچه یاراتدی. زیراسز بافکیز ئوستوگزده اولان بیدی سیاره‌لهرنی الله بر خالندن ۲ نچی حاله تبدل و تحول قاندهلری ایله یارادمشدر. سزده شول

(۳۰) «طباقا» سوزینک عصر سعادتده قوللانمش معناله‌رنی بلدک، بیطرفی عالمنک دیباچگنیده دوشوندک. سویلانمش معنالر آرسندنه تناقض یوقلغنیده فهم لهدک. عجباً شول معناله‌ر فن عالمی دیباچکی کبی «طباقا» سوزندن هبسی مرادیدر؟ یاکه بعض معناسی مرادمی؟ مراد اولدغه قایو معناله‌ری مناسب؟» دیوب سؤال ویریله بلور. بوکنا توپانده گئی مادهلر جواب و بره چکدر.

«طباقا» سوزینی قران کریمنک تفسیری

(۳۱) قرانده تفسیره محتاج سوزی اولان قران ایله تفسیر ایدو، تفسیر دستورینک برنجی مادهسیدر. بناء علیه جناب حقنک تفسیرینه دقت ایدلهم.

(۱) ملک سورسندن: «خلق سبع سموات طباقا» نظمی سوکنده ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت فارجمع البصر هل تری من فطور، ثم ارجع البصر کورتین ینقلب الیک البصر خاسئا وهو حسیر» «تفسیر گهوچی الله یارادشندنه هیچ تفاوت، که ملک کور-مزسک، بلکه مناسبت موافقت کوررسک) کوزگی کوتهره رک یوقارویه باغسک، رخل کوررسکمی؟ سوکوره تکرار کوزگی کوتهره رک یوقارویه باغک، هیچ بر عیب بوله‌مه یه‌رق کوزک یورولره‌رق، مطرود حالده اوزکا دوزر» نظمینی کیترمشدن. بو آیت «طباقا» سوزینه صفت کاشفه

معطوف اولارنى كشيلىرىڭ تورلى طورلارد^۰
 اوز گارش قانۇنلەرىنە موافق ترقى ايتىش
 اولد قىلەرىنى ائباتە - نچى دىلىلەر. (۳)
 ۱۷ نچى آيتىدە «والله انتبكم من الارض
 نباتا» دو بيورمش قول شريفەرىدەر...
 دىمك «طباقا» سوزىنىڭ سىياقى و سىياقىدە
 اولان آيتلەر. بر حالدىن ايكىنچى حالە
 تىدىل و تعير ايله ترقى ايتىمك معناىدە
 استعمالنى تفسىر ايدەلەر. بناً عليه نوح
 سورىدەنە طباقا سوزى عصر سعادىدە
 قوللانمىش ۶،۵ نچى معنارندە اولدى
 قران ايله تفسىر ايدىلمىش دىمىك.

ضياء الدين الكمالى
 بتمەدى

قانۇنلەرە تابىلەر سز. اويلە ايسە اللە
 سزى تورلى طورلار دە ياراتمىشدر» مئا-
 لندە دىلىل ايتىمىشدر. (۲) بو آيتىدىن سوڭ
 ۱۶ نچى آيتىدە «وجعل القمر فيهن نورا
 و جعل الشمس سراجا» ديو كىتىرمىش
 نظم الهيدر.

بو آيتىدە تحويل و تغيىرنى اڭلاتمىش
 جعل كلمە لەرىلە آينى اولگى حالدىن
 تحويل و تىدىل ايله قوياشدىن نورىنى
 ارطوب آلور قمر حالنە كىلىدىكى، قو-
 ياشنى اولگى حالدىن اوز گارتەرك، اوت
 رەوشلى يانار چراغ حالنە كىتىردىكى
 بيان ايتىمىشدر. بو جملە، خلق فعلينە

اسلام اخلاقىنى فلسفە ياققان تفتيش

توب كتاب.

و بىرلىككە ئش كوروب طورمىش نى بر
 تىرىككە سالوغە سبب ئىكەنلىكىدە اڭلادىق
 مین - مینىك ترقى ئىتە ئىتە جمعیت طو-
 یغوسىنە، بازوب چغا دىدىك. شول اوق
 آدمە ئوچنچى تورلى ئچكى طویغونىڭ
 بارلىغىنى دە كوزدەن كىچىردىك. بو توبى
 آدمنىڭ روحى كوتەرىنكى چاقلار دە تووا
 وە آنىڭ شىخسى آرزولارىنى ئوزىنە بويسۇند-
 روب وظيفەسىنى ئوتەرگە دىملى دىدىك.
 بو تورلى اخلاقى بر قوتنى ئلە نىتكەن
 طبیعتىن طش بر كوچ دىب اويلاىرغە

بخت نەرسە

بىر اوزغاندە ھەر كىم دە ئوزىنىڭ
 تىلەكلەرىنى قاندىر وە ئوزىنى صاقلاو
 ئوچون مین - مینىك طویغوسىنىڭ بولغانىنى
 كوروب ئوتىك. بو مین - مینىك نىڭ
 تىرلىكىنى صاقلاو ئوچون ھەر حيواندە
 بولوروى ضرور ئىكەنچلىكى دە كوردىك.
 شولای اوق ھەر كىمە اويوشوب كون
 ئىتەر ئوچون لازم بولغان بر «جمعیت»
 طویغوسى بارلىغىنى دە سويلەدىك، بو ئىكى
 طویغونىڭ بىر بىرىنە بىك نى باغلانغانىنى

شېكىللى ئوك ئوزىنىڭ حكملەرىنى يور-
يتودە كۈچلىدىر. مۇنى مېن - مېنىك ياكى
جمعيت طويغولارى بىرلە ساناشدۇرغە
يازامى. بو ئچكى طويغو مېن - مېنىك ھەم
جمعيت طويغولارى بىرلە بىرلىكە آدمىڭ
تركىلىگىنى (حياتىنى) مەيدانغا كىترە.
دېمەككى بولار ئوچسىدە بىر بىرسىنە نىق
باغلانغان بولوب، بىر بىرسىنە اوڭغايلىسى،
چەتش (اوبغون) بىر يولدا ئىش كورەلەر.
بو مەسئەلەنى تاغىدا آچغراق آڭلاتور
ئوچون بىز بختنىڭ نىدەن تورغانىنى سۈ-
يلەب ئونەرگە تىوشىلىبىز.

حەزرگە بختنى «قناعتلەندۈ» دېيىپ
تەرىق قىلىق. بختنى بولاي آغاندە، بختلى
كشى طبعىتىدە بولغان بىتون تەلك وە آرز
ولارى باراقتە چغوب قناعتلەندىرلگەن آدم
بولادر. مۇكارغە كورە بخت كشىنىڭ طبعىتىدە
بولغان تورلى تەلك وە آرزولارغە قاراپ
ئولچەنورگە كىرەك بولا. بىر كشى آشاو-
ئچونىڭ مولغى سېبىلى گەودە جەتتىدەن.

۱۲» كىبى اللە تعالى طرفىدان يىغمىر بىزگە
بولغان ئىدە شۇلار. ئەنە شۇل آدمە بولغان
ئوچنچى تورلى ئچكى طويغوغە قاراتوب
سويلەنمىشلەر در آدمىڭ يارانلىش و طبعىتىدە
بتونلىك (تكامل) گا تابا يەشروب ياتقان
بىر ئمتلو بار. شۇل ئمتلو انى جسماور وحا
بتونلىككە تابا آلب پاراء اللە تعالى نىڭ بو-
يوروق رى ئىسە، شۇل بتونلىك ئوچون
ضرور بولغان قانۇنلاردان عبارتلىر. مېن

يارامى؛ ماتورلىق، سۇبوتۇيغولارى كۈبىنى
طبيعى بولسالار، وظىفەنى ئوتتەوگە
بويورا تورغان ئچكى طويغىدە شۇلار
قدز ئوك طبعىدىر. لکن مونىڭ آيراتا بىر
خاصىتى بولسا، انىڭ فرمانيىمە بويىصنغان
كەمسەننىڭ، شىخسى فائىدەلەرنىدەن واز كىچوب
ئىنىڭ نەتىجەسىدە كوز سالما سادان وظىفە
نى ئوتەرگە آشقنوى وشول يولدا غىمە
لەت تابويىدر. اول كورىنمە گەن و پىراقدا
تورغان ھەممى فائىدالار ئوچون كوز
آلدندىغى شىخسى فائىدالاردان واز كىچە،
شۇل يولدا اول بىتون آورلقلارنى كوتەرە (۱)،
وە او شۇبو يولدا كورلگەن ھەر بىر اورلىق
زحمت آكارغە، راحت و بخت بولب ئەور-
يلەدر. انىڭ آڭ و عقلىدە - ئچكى طويغونىڭ
بويوروغى آچق بىلىكلى بولغاندىن سوڭ
آكارغە بويىصنا، قارشى تور و توڭل، بەلكى
انى معقوللىدىر. بو ئچكى قوت، كشىدە
بولغان باشقا قوتلەر شېكىللى ئوك، آيروم
آچق اثرلەرنى بىرلە بىلىنگەن كى شۇلار

(۱) فەلكران نفعەت الذكىرى. سىنىك كرىمن
بىخشى و بىخنىبە الاشقى - ئەى مەمك (صلم)
سېن آلارنىڭ ئىسلىرىنە توشور، ئە گەردە
ئىسكە توشور و فائىد كىتورە تورغان ولسە،
اللەدان قوز قوچى آلبە ئىسكەردە، ياز ئىسە
چىتكە تاپار. سورة الاعلى ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱»
فەلكر، انمانت، نىكرو - ئەى مەمك (صلم)
سېن آلارنىڭ ئىسلىرىنە توشور. سېن فقط
ئىسكە توشور و چىگنەسك. سورة الغاشىئە

بالانغچ ياكى مظلوم خلقلار آراسىندە تورو
 بد، توكل آلا رغه ياردم ئىتو، حتى آلا رغه
 تله گە نچە ظلم و جبر قىلۇبىدە ئوزىنى بىك
 بختلى دىب ئىسدىلەر گە مەكەن. شولاي اوق
 يارتى اچ، كونيىنى كۈنگە چاقى آوشىرغان
 بر كەسە، روحانى و اخلاقى جەتەندەن
 قناعىتلەنگەنلەك سىبىلى ئوزىنى ئىك بختلى
 كەسە دىب حساب ئىتەر گە مەكەن. مونه
 جناب حقنك: «كل حزب بما لىدھم فرحون
 ھەر گروە ئوزىندە بولغان نەرسە برلە
 شادلانادر. سورة المؤمنون ۵۳» آيت كرى.
 ىمەسىدە شوشىنى اكلانادر. شولاي بولسە،
 بز بختنك سرىندە توشنور ئوچون آدمە
 تابلغان ئىك ئوستون طىبەتسى وە مونك
 درجەسىنى بىلگىلەر گە تىوشىز. اىندى
 نىندى بر قناعىت ئە گەردە اول بر كشىپە
 حاصل بولسە كشىنر ئىك بختلى، قوتلى،
 طولى وەبتون بر آدم قىلا آلا؟ مونه بو
 سؤالنك جوابىندە ھەر كىم محتاجدر.

بو پىردە ئوزىندەن، ئوزى يەندە بر
 سؤال آياقغە باصا، اولدر كىم؛ بختنك وظيفە

آبورغان آدمك صفتىنى ئىسىندە توشروب
 اكارغە توغرى يولنى كورسە و ب تورو
 لازم بولادر. پىغمبەرلەر گە احتىاجدە مونه
 شوگاردان كىلوب چغار، وحى الەىگە
 احتىاجدە شوشى سىبەندەر. امام عزالىنك
 علم نەصتلى ئىت، اول نىچكە بولسە بر
 كوننى سىنى توغرى يولغا آلوب چغار
 دىگەن سوزىنك حكمتىدە شوشىدر.

قناعىتلەنور گە، لىكن آگىنك توپالى، شفقت
 وە مرحمتنك بوقلغى، ياكى ماتورلق، جەم
 طويغولارىندان محروملىگى، ياكى نادانلق
 و عقلە كىمچلگى، ياكى وجدان جەتەندەن
 طولى وەبتون آدم بولماوى، ياكى بىوك
 فكر، صداقت، امىد، مەبتەندەن محروملىگى
 سىبىلى بختىز بولور غە مەكەندر.

دىمەككى كشىدە بولغان تلهك وە
 آرزولارغە قاراب بختنك درجەلەرىندە
 ئوز گەرەدر. تلهك وە آرزولار كوچەيگەن
 ويوغارلانغان صايون آلازنى قاندر و (قنا-
 عىتلەندەر) دە قاتلولانا وە آرزولار ميدانغە
 كىلمەدىمى كشى ئوزىنى بختىز ئىتوب
 حس ئىتە باشلى. حالوكى كشىدە گى تلهك
 وە آرزولار آنك روحانى كوتەرنكىلگىنە
 قاراب پورىدر. علمگە اھمىتە بىرمە گەن
 وە آثاردار لىت آلب كورمە گەن كەسە،
 تاماغى توق، ئوستى بتون بولو برلە ئو-
 زىنى ئىك بختلى كشىلەر دەن سانارغە مەكەن.
 شولاي اوق زور اوقوغان عالم شفقت و م-
 حمت حسلىرى توپارو آرقاسىندە. آچ-

مىنك طويغوسى (آدمە گى باشلانغچ
 طويغ) كشىنى مىن مىنككە ئوستەرب،
 آنك كشىلگىنى قابلاب كىتەر گە طرشسا
 ئچكى طويغى آنى بتونلك (تكامل) گە،
 كشىلك كە تابا چاقرا. فقط كوب و اقتنى
 آدم نادانلق ياكى عناد سىبىلى مەن-مىنك
 گە بىرلەب، ئچكى طويغوغە بوىنصماس
 بولا. شونك ئوچون آنك بتون مخلوقاندىن

گه (۲) مناسبتى نىچك؟ كىشىنىڭ بختلى
بولوۋى وظيفەنى ئوتتەو گە خالافەسى؟ بىك
اوقمىشلى كەمسەلەردە اوشبو حقىقە زور بر
يالغىشقه توشوب كىلدەيلەر.

اسلام علماسىندە نە بر قسم خلىق بخت
برله حقىقت نى قابما قارشى قويوب، بولار
ئىككىسى بر گە جىنالورغە مەكەن توگىل كىبى
اساسندان چرك بر فكرنى بيان ئىتوچىلەر
بولدى. آلا سوز باشىدە اوق: «بخت تله
گەنكىنى ئىشلەو وە ئوزگىنى گەنە قايفرتو
دىگەن سوز بىت، حالبوكى وجدان ھەر
تله گەننى ئىشلەودەن طىبا، ئوزگىنى ئوزەك
ئىتوب آلوب، ئوز فائىدەگىنى گەنە دوزەتو.
گە يول قويمى؛ بەس شولاي بولسە بخت
برله وجداننىڭ بوپوروقلارى (حقىقت ھىچ
بر وقت بر يىردە جىنالى وە مەكەندە
توگىل» دىلەر. بعضىلەر موگارىغە مىثاللا
كىتروودەندە كىرى تورمىلار: «ئەنە محمد
(صلعم) حقىقتنى مەدانغە قويو يولسەن،
ئوزىنىڭ قومى طرفندان خورلانا، بايقوت
ياصالا، ئىلەندەن قوولا، صوغشاردە نىشلەرى
صندىرلا، حتى بتون مقصودلارینە يىتو
بتون عرب ئولكەسىنى قولینە كىرگەن
صوگىدەدە فقیرلك برله كون ئىتە، يىتمىش
ياماولى كىوم كىبە، قاتى قوتى ئىكەمەكلەر
برله ناماغىنى تويدىرا، قوللار كىبى اشى
ئچە قوللار كىبى اوپرا، حاصلى دنيا بختینە
(۲) وظيفە كىشىنىڭ مەكەل آدم بولوى
ئوچون موپىنە بوكلەنگەن ئىشلەر.

ئىككى تىنلىكە ھىمىت بىرمى؛ آلەتە بو
حال دنىدە بختلى بولۇ توگىل، اول دنيا
بختىنى قربان قىلۇب آخرت بختىنى قازى.
اندى. شوگارى كورە اول بختلى بولسە،
آخرت تورمىشى جەتتەنگەن بختلى اربى
كىبى فكرلەرنىدە آگلانوب قويالار. ئىش
ئەلى مونىڭ برلەگەنە تمام بولمى. آلا
موگارىدان زور بر نىجە چغاروب، حقىقت
دنيا بختىدەن واز كىچەرگە قوشا، شولاي
بولغاچ دنيا بختىنى قربان قىلۇب آخرت
بختىنى قازانورغە كىرەك. لوخشامانان و
كوگىلبرگە تولماغان نەرسەلەرنى ئىشلەرگە
كىرەك. بولار وظيفە (فضىلت) برله بخت
آراسىدە زور بر آيورما كورەلەر. بولارچا
وظیفە برله فضىلت بو دنىدە آور بر يوك
بولار. بو دىن اسمەندەن سوبىلەنگەن عەب
بر قاراش توگىلمى؛ جناب حق جفادان
عبارت بولغان بر دنىبى ياراتو احتمالى
بارمى؟ اسلام تەلىماتىدە بتون بارانلىش
وعالمە بولغان ھەر نەرسە وە ھەر بر
ئوزگەرش خىردەن عباوت توگىلمى؟ بو
صوگىل «سبحانك ماخلىقت ھذا باطلا - ئەلى الله
بىز سىنى بارچا كىمچىلكلەر دەن پاكلىپىز،
سىن بو جىھانى تىكەمەگە گەنە ياراتماغاننىڭ»
دىگەن قران كرېم ئوپرەتوینە خالاف توگىلمى؟
بو وظيفەنى بختكە قارشى قويوفكرى
بىك بورنى بر فكر بولوب، دنىدان واز
كىچو، طاو تىشكە يئە كىرب عبادت برلەگەنە
شغللانو، ماناستىرلارغە يىلۇب بتون دنيا
راحتلەرنىدەن نارتنو صورتلەرنىدەن دنىانىڭ

الله تعالیٰ آدمناڭ دنیاده بختلی بولویندی نله مه دی، لکن ادم بختلی بولودان ئوستو- نرهك درجه كه آساره ممكن، اولدا بولسه «ئیندگو بولو» دیلر. مثلاً، فقیر، ئوکسوز حسرتلی، مظلوم کمسه لهر بختلی بولماسا- لارده، ئیندگو بولورغه ممكن دیلهر. بو ئیندی، درستینگنه ئه يتکه نده سوز برله شایارودر. «ئیندگو» دیگهن سوز برله «بختلی» آراسنده شریعت اسلامیه تعلیمات- نچه هیچ بر آیورمايه قدر. فقط «ئیندگو» دینی بر تعبیر بولوب، «بختلی» شوناڭ ادبیات یاکی خلق تلنده قوللانیش غینادر. پیغمبر ئیندگومی؟ آلاي بولغاچ، اول بختلیده. صافی کوکلی کشی ئیندگومی؟ آلاي بولسه، اول بختلی ایندی. بیرو آلودان ئیندگوره کمی؟ آلاي بولسه، بیروچی آلو- چیدان بختلیره کدر. حاصلی ئیندگودیگهن نیندیگنه اوروننی آلساڭز، آنڭ اورنینه بختنی قوبوب بولا. ئیندگودیگهچ کوکلیگه بر روحانلیق، بخت دیگهچ دنیاده فی آرزو نڭ وجودده چغوب، نفسناڭ قذغنه نوی شیکلی بر نهرسه، جر آیورماتویولغان کبی بولا. لکن درستند، بو هیچده آلاي تونل بولار ئیکسییه بر ئوک معنیده بولغان ئیکی تورلی تعبیرلرگنه. الیه کیرهك ئیندگولک کیرهك بخت دیب تعبیر ئینگز، مونک تورلی درجه ومرتبه لهری بار. بیتون طولی بر آدمناڭ بختی بر بالانڭ بختینه قاراغانده بیک کوب یوغاری وه بیک کوب طولیر اقدر.

تورلی بیروارنده تورلیچه ظاهر بولمشدر پیغمبر بزناک: «لاغلوفی الدین - دینه افراط یوق» «عن ابن عباس قال بیننا والنبی (صلعم) یخطب اذا هو بر جل قائم فسأل عنه فقالوا ابو اسرائیل نذر ان یقوم فی الشمس ولا یقع ولا یستظل ولا یتکلم ویصوم فقال النبی ص. م. مره فلیتکم ولیستظل یقع ولیتم صومه - ابن عباس رضی الله عنه تهیته، رسول الله (صلعم) خطبه او قوغاندا بره و باصوب آیاق ئوره تورا ئیدی. آنڭ حقنده صور اغاچ، اور ابو اسرائیل بولا، قویاشده توررغه، او تورماسقا کوله گه لهنه سکه، سویله شمه سکه وه روزا توتارغه نذر ئه يتکه ن دیدیلهر. پیغمبر محترم» آکارغه بو یرگز، اول سویله شسون، کوله گه لهنه سون، او تورسون، اور انزاسیغی تمام ئیتسون، دینی. ایاکم والغلوفی الدین فانه اهلک من کان قبلکم بالغلوفی الدین سز دینه افراط قیادان صافلانگز، سز- دن ئلکیلهر دینه افراط قیلو سبیلی- هلاک بولدیلار.» کبی سوزلهری مونه شوشندی باطل فکرلهر نرد قیلو ئوچون ئیدی شولای اوق الله تبارک و تعالیٰ نڭ: «یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر - الله تعالیٰ سزگه ییکلک تلی، آورلق تله می. سورة القبره ۵۸۱» «مانزلنا عایک القرآن لتشی - بز قرآننی سیگه مشقت چیگهر ئوچون ئیندرمه دک. سورة ط ۳» کبی آیت کریمه لهری شوشندی باطل قاراشلارنی توبندهن یمرو ئوچون کیلشمیدر. بعضیلار: «عالمده بختدن ئوستنرهك نهرسه بار، اولدر کم: «ئیندگولک» دیلهر.

بىز بختنى قناعتلەنۈدىك. طور مش ھەر تورلى تەك ۋە آرزولارنى آغا كىترە تور. ئەنە شول تەك، آرزو ۋە احتىاجلار قناعتلەندۈرگەن سايون بىز ئۆزىنى بختلى سانىمىز. كىشىنىڭ بىتون تەكلىرى مېدانغە كېلىسە، اول ئىندى بختنىڭ ئىكەن بۇغارى درجەسىنە ئىرىشە.

ئىندى تر كىلىنىڭ نى وقتىدە طولى ۋە بىتون ھالگە كېلىگەننى تېكىشروب قارىق. بو طبيعتدە بولغان باشقە نەرسەلەر شېكىللى ئوك ئولچەۋلى (موزون) در. بو كىرم ۋە چىمدان عبارت. تر كىلىڭ قازانوداغىنە توگى، بەلكى طوتىلودا (انفاقدا) در. تر كىلىڭ بىر توقتاسىز قازانو ۋە چىم ئۆستىدە ئەيلىنوب آغوب تور. اول شول ھالىدەن طوقتالى ئىسە، عطالت (تورغونلىق) باشلاب ئولوم كېلە. پىغمبىر بىز مۇنى: «اليد العلياحير من اليد السفلى - بىرۈچى قول آلۈچى قولدان خىر كىرە كىر.» دىب تەبىر ئىتىدى. بو سوز تر كىلىڭنىڭ مەنىسى سېنى آڭلاتۇدە ئىكەن تىرەن ۋە قسقا بىر عبارت. تر كىلىڭ ھەندە بولغان ئىكەن زور قانۇندە شىشى قسقاغا بىنا سوزنىڭ ئىچىنە سىدىر لىغان. مۇنىڭ ماتورلىغى شۇندا: حضرت پىغمبىر بو سوزى بىرە آخلاقنىڭ قاعدە كىلىسىنى تر كىلىڭنىڭ بىتون تازماقلىرىدە بو تەبىر ئۈچۈن يەتلىلى مثال وايضاھلار تولوب ياتا.

ئۆپكەڭز دە بولغان كوزەنەكلەرنى ھاۋا بىرلە طوتىرو ألبەعادىدەن طىش مېمىر. لىكن سىز مۇنى نېچك ئىشلىسىز؟ سىز مۇنىڭ

ئۈچۈن باشلاب طولى صولش آلاسىمى؟ بىرە آلای ئىتمىسىز. سىز بولاي ئىتەسى بولساڭىز، ھەندە ئۆپكەڭزنىڭ بىتون كوزەنەنەلەرىنى ھاۋا بىرلە طوتىرا آلمان. سىز تر كىلىڭنىڭ قانۇنى بىتونلى باشقە بىر يولدا بارا. ئىكەن ئۆپكەڭز دە بولغان بار ھاۋانى چىقاروب بىترىز، ئۆپكەڭزنىڭ بار كوزەنەكلەرىدە ھاۋا بىرلە طولار. بىك نىق ئىشلاب كوچىڭىزنى توتساڭىز (سىز ئىتەسىدەن)، شول قىر كوبرەك ھاۋا آلورسىز، تازا قى حاصل ئىتەرسىز، آش - صوغا كېلىگەندە شوشى اوق قاعدەدر. كوب آشاب ئىچىم ومۇڭا رىدان تەم آلېم دىسەڭىز، باشلاب نىق ئىتوب ئىشلەڭىز، كوچىڭىزنى قوللانڭىز، تەڭزىنى آلچىقىڭىز، آچىرسىز، ومۇنىڭ نىتىجەسى اولاراق ھېچ شېھەسىز كوب آشاب - ئىچەرسىز ۋە آشاغان ئىچكىن نەرسەلەر كۆز شول قىر ناتىلى، تەلى ھەم فائىدەلى بولور. مۇنە تر كىلىڭ ھەندە بولغان قانۇن شوشىدان عبارت بىر كوب قازانو ئۈچۈن كوب طوتوب (انفاق) تىوشلى بولادىر. ئولوم باقلاشسا مۇنىڭ كىرىسى باشلانوب گەۋدە ئوزىدە بولغان كوچنى قوللانمى (طوتىمى)، شوڭار كورە ياكى كوچ ياكى قونىدە قازانا آلماس بولادىر. شولاي بولغاچ تر كىلىڭ قازانو بىرلە طوتونىڭ آلماشلاشۇندىن عبارت ئىكەن ئىندى بىز بالا بىرلە ھىۋانلار ھالىنى تېكىشروب ئوتىك. كوب كىشىلەر آلارنى آشاۋ - ئىچۈ ۋە قازانوداغىنە لىت آلادىب اوبىلار. بوفىدە گى كىمەلەر ألبەبالانىڭ

طورمىشى بىرلە ھېچدە تاناش توگىلەردىر.
 آلارنىڭ شادلىق ۋە تىرىكلىكلىرى جال ئىتو،
 آشاۋ ئچۈدە توگل، بەلكى بىر توغتاۋسىز
 خىر كىتلەنولەرنىدە، كۈبەلەك چەچكەدەن
 چەچكەگە اوچوب قىزىق تابا، قوشلار ئوز.
 لىكسىز اوچو ۋە ساير اودان حضور تابالار.
 بالالار بىر اويۇنغە كىرىشوب كىتىسەلەر،
 آچغولارىنى بىتونلى اوتوتالار. تىرك بولغان
 ھەر بىر مخلوق ئىتىرسىگە جىھاننىڭ بىتون
 كوچى ئوزىندە جىمناغانداى، ئوزىنىڭ
 تىركلىگىنى خىر كىتى بىرلە كورسەترگە طرشا
 دىباغە قارانغى ياقدان قارا اوچىلار (پەسىم
 بىستلەر) بو حقىقتلەرنى بىر وقتدە كوز
 آلدىلار بىنە كىترە المىلار.

مخلوقلارنىڭ عقللارى ئوسكەن سايرىن
 بو حقىقت تاغىدە آرتغراق كورىنە بارا.
 اومارنا قورتلارى ھىچ وقت قارا قوللار
 شىكىللى كوچلەنوب ئىشلەمىلەر، بەلكى
 آلار كەرەز يىصاب باا تاشىغانداشادلانالار.
 قوشلار جىنناق اويالارىنى تىزىسەندە
 سايرى سايرى ئىش كورەلەر، كوچنى طوتو
 بىرلە راحت تابالار. لذت آلار دىمەككى
 بولار شوشى يولە قىناعت حاصل ئىتەلەر،
 قىناعت ئىسە يوغارىدە سويىلەنگەنچە بىختنىڭ
 ئوزىدەر. لىكن بو قىناعت قازانودان بىگر ك
 ئىشلەر، تىزۋو، كوچنى طوتودان كىلەردىر.
 شادلىق طىمىتنىڭ ھەر بىر تارماقلارنىدا
 ھىكمىنى يورىتە، قايداغىنىسا بولماسون
 تىركاك كورىنسە ۋە تىركاك بوغارىغە
 آشقنوب تاشى تورغان بولسە، ئىسە سوينىچ

ۋە ماتورلىق ھىكم سورە ۋە بو شادلىق،
 ماتورلىق قازانودان آرتغراق تىركلىكنىڭ
 ئوزلىكىز آغوى، آنىڭ خىر كىتىدەن كىلە.
 خىوانلار طىنچلىق وتوزۇدە گىنە توگل،
 بەلكى مىشقت، مىصنت، جفا، ھتى صوغش،
 طالاش زمانلارنىدا شادلىق، لذت طويالار.
 بو وقتدە آلار ئوزلەرىنىڭ ھىنەر، يىتىزلىك،
 باطىرلىق، كىبى خىصىتلەرىنى اور تاغەصالالار،
 مونە شول يولدا طوتلغان كوچىدەن آلار
 راحت تابالار. ضىغىفكە سانالغان تىمىون،
 ئوزىنىڭ طىنچ آغاچ باشىدە تورمىجا، توبە.
 دە تورغان ئىت بىرلە شامار، آنى ئورتەب
 توبەن توشە، آنى مىسقىل ئىتە ۋە ئوزىنىڭ
 تىركلىگىنى قورقنىچ آستىنە سالو بىرلەكو.
 كلىمىنى آجا. شولاي اوق تولكى خىلەكەر
 لىكى، طاق قاز كىبى قوش قورتلار
 بالالارىنى صافلاو ئوچون كوچلى دوشما.
 نغە قارشى توروبلەر حضور لالالار. دىبەككى
 تىركلىكنىڭ بىتون تارماقلارنىدە سوينىچ،
 شادلىق ۋە لذت دوام ئىتە.

طورمىشقا قارەنغى قارا اوچىلار، آلار
 طىبىعتدەن بىراق بىرلەب، تىركلىكىنى
 اورتە قىلاشۇچى توگل، بەلكى آنى تىنقىد
 ئىتوب اوتروچى قىزغانچ مخلوقلاردىر.
 كىفسىز ياكى ضىغىق كىمسە ھەر وقتدەنىڭ
 سوگىندە قارائىغىلىق كورە ۋە ھەر نەرسەگە
 شوملانوب قارا اوچان بىولا. آلار بىتون
 خىسرتلەرنى بىر بىرگە ئويدىرگە، زماندان
 زارلانورغە، قاينغىلى ۋە كوگىلىسز ئىكەتلەر
 نى سويىلەرگە ياراتا تورغان بىولالار.

درستنده بولار چيرلى، تركلك ئوچون
 صلاحيتسىز آدملەردىن شونىڭ ئوچوندىن
 حضرت پيغمبەر بولار توغرىسىدا: اذاسمعت
 الرجل يقول هاك الناس فهو اهلهم - بىرەونىڭ
 خەلقلىرى ھەك بولدى دىيىپ سويلەنگەنىنى
 ئېيتىشىڭ، (ئالەمش اول كى) اول ئوزى
 آلارنىڭ ئىكەنلىكى ھەك بولغۇچىلارنى ئاندىن
 دىيىش ئىدى.

شولاي بولسا، قىيامەتنىڭ قانۇنى
 آلودان بېگىگە كىرەك، قازانودان كۆپرەك
 پۈتۈدۈر. ھازىر بىز تركلكنىڭ يوغارى
 رەجەسىنى تىكشىروب اوزىيىق. الەبە
 تايو ۋە قازانو ياخشى ئىش، لىكىن نىيەت
 يىگنە ياقدان قارالسە ئىكەن تىرەن ۋە يوغارى
 قىيامەت آلودان ازانغراق بىرودەدر. علم
 آلو علم ارنىدىن عمرنى اوزدرو الەبە
 كوڭلىكى، اما ئىندى ئويرو ۋە ئويرو نوڭە
 قارامىدە تاغىدا قىزغراقىد. ماتور رىسەلەر
 نى ھەر كىم تەقدىر ئىتە، لىكىن شول اوق
 ماتور رىسەنى وجودكە كىتروچى تاغىدا
 تىرەنرەك لىت طويما. ماتور اوازنى ئىشتو
 ھىچ شەھەسز كوڭلىكى، لىكىن شو اوازە
 پتون بوڭ ۋە جاننىڭ طاشويىنى - صرف
 ئىتوچى قىر لىتنى، طەڭرىچى الەبە حس

ئىتە: آمى. زور بىنلار سالو، الوغ اثرلەر
 وجودكە كىترو، ملتەرنىڭ ھالىنى تورتو،
 آدم بالالارنى سەادت ۋە بىخت كىتروچىلەر
 ۋە بو يولدا بتون كوچ ودر مانىنى طوتو
 چىلار تاقان لىتنى عادى كىشىلەر بىرە
 شىكسىز آڭلىدا آلەمىلار ۋە مونى ئوزلەرى
 شول ھەر جەگە كوتەرلە گان كەسەلەر كوز
 آلەمىلار بىرە كىترو ۋە آلەمىلار پيغمبەر بىزنىڭ
 طائىدان طائىلار بىرە قوولغاندىن، طاش
 آتوچىلارغە خىر دەدە بولسۇ، اھەدە
 تىلەرى سىغاندى، مشر كىلەر كە ھىدايت
 بىرە دعا قىلوى، ۋە ئىكەن اور دىققەتەردە
 اللەغە شكرانەدە بولسۇ، مونە بولار باردا
 شول ھالى بىختىڭ نىجەلەرى ئىدى، اول
 جفالار درستندە جفا توڭل، آلار شادلىق ۋە
 بىختىڭ ئىكەنلىكىنى تولىسى ئىكەنلىكىنى
 ھىلى بىخت طوتلغان كوچ ۋە شىل كوچنىڭ
 عالمگە بولغان گوزەل تاغىرى بىرە
 مۇناسىدۇر.

واصبولحكم بىك فائىك باغىدە ناوسىج
 بىھىم بىك ھىن تقوم.
 بىتمەدى.

عبداللە سلیمان

(الحقيقة الفكرية فى اثبات الالهادلة الطبيعية) ترجمهسى.

مترجمهسى: نجيب تونتهرى.

مؤلفى: فریدو جلی

چان، حقیقتلرینە توشنورگە باش سىمىن
 آڭلارغە اتملوچانلار. قاي بىرلرندە بودرد
 شول قىر كوچلى بولا، بلە آلەمىلە

(دیناچەدن سوڭقى مەقەدە «سوز باشى»)
 انسانلار ھەنرەت سەدن بىخت تەقتىش ئىتو -
 چەن، خاسىتلىرن سىرلەرن بىرگەر طويشو.

كوڭلى كويپ، روحي ئوچب چقار، درجە گە كېلە. انسانغە خاص بولغان بوھالدىن بو كون ايريشە آماغان معلوماتكە كېلە چەكە ايريشە چكلىرى حاضر دىن اوڭ بىلىپ تورا. خالق تەئالى نىڭ رحىمتىدىن: انساننىڭ ھەر بىرىنە ھەر نىرسەنى بىر يولى بىلە آلورلىق عقل بېرىمگان. بىر گان بواسە انسانلار طرفە قىلۇپ بىك براقغە (مەنوى) سىكرب ھلاك بولغان بولورلار ايسى.

ھەر بىر عقللارنى شغلىدەندىرگان مسئلەلەرنىڭ ئىك بىوگى، چىشلووى اياڭ مشكىلى بو دونياناڭ بارلقە چغوون بو نظام اوزرە تۇزۇك دوامى نىڭ باش سىببى بولغان حقىقتلارنىڭ حقىقتىن آڭلاو مسئلەسى. اسان بتون راحتىن فدا قىلۇپ بو حقىقتىنى آڭلارغە طرىشا، آناڭ ھەر بىر خاطرەسى شوڭا ايريشوگە چىكىدىن طش آرزوون (تلەون) ئچىدىن سز لانوون تەبىر قىلۇپ (سويىلەب) تورا.

سىزو قوۋەسى، ئچكى سىز گچلىرى (باطنى ھاسە كرى) سلامت بولغان كشى گرچە علمدە ئىك توبەن درجەدە فەمەن (آڭلاودىن) ئلوشى بىك آز بولسەدا بو دردەن بوش، بو مسئلە گە اھمىت بىرووى باشقالردىن كىم بولمى، چىونكىكە مسئلە عمومىلگى بىلەن بىرگە خصوصى حىيات مسئلەسىدە باعلانا: انسان دىن اوزىنىڭ حىياتىنە اھمىت بىر مگەن، بارلغىن بوقلغىن بىر بىر كورگان بىر فرد (بىر كشى) يوق.

حىياتىنە مەھبىتى، حىياتىنە ضررلى نىرسەلەردىن ساقلانوى، راحتلىك يوللارنى ئزلەنوى انساندە طبعىي ھال. لىكن كشى اوزىنىڭ اصلىن، قايدىن كىلگەن قايدە باراچاغن بىلكە بتون بارلىقنىڭ اصلىن بىلمى تورۇپ كوڭل تەفلىقى، چىن راحتلىك تەبىئوى مەمكىنى؟ البتە مەمكىن توگىل. ئىندى آڭسىز كشى دە ئوزىنىڭ حىياتىنە ھەر نىرسەدىن آرتىق اھمىت بىر گانگە، اصلىن بىلمە گانزە راحتلىك تانا آلمانوى بىلەگىلى. انسان كوز آلدىداغى نىرسەلەرنى بىلمەوېنە سىرلەرنى بىلمەوېنە اوزىنىڭ كىچىرە درجەدە بور چىلسا ھىسرتلەنسە وزىنىڭ حىياتى باغانغان اصللارنىڭ اصلىن حقىقتلارنىڭ حقىقتىن آڭلامايغە نىچىك ھىسرتلەنمەس؟ شوندا بىن كشىلەر بولادىر، كە كوڭللىرىنە بىر تورلى سىزولەر اوبلا توشكاندە بتون بارلىقلارنىڭ كىچىپ بارلىق راحتلارنى بوغالتىب بىورچۇللار؛ بىولار شول ھاللىرىدە شوندا بىن خاطرەلەر كىچىرە لىرن اقرار ايتەلەر. تىكىلەچك كونلارنىڭ بىردە امىدارى كىسلىگان ساعىتدە طاقت قىلا آلماسلىق كوڭللىرى تەرنولدىن كاشكى شول ساعىتدە توفراق بولۇپ توزانغە تەرنولۇپ جىللىر ئوچىپ بىبەرە سە ابدى دىب تىلەر.

بىر پىتقە تاپنۇچى نىڭ پىتقە چەسەندىن ئىولگان صوڭ يوققە چىب كىتوۋىدە دىللىلەر يازووندىن مقصودى نىرسە؟ مقصودى اوزىنىڭ ھلاكلىكلىرىدىن نجاتىن ياساغان اللەدىن يالوارب سوراو ايكانى

يېڭىلەيتو اوچون لاهوت مسئلەسى رياضى
 مسئلەلەر جەلمەسىنە كىرگەن. بو ايسە اون
 توقۇنچى عصر نىڭ آيرىم مەزىتلەردىن بولغان،
 انسانلار نىڭ آغا تىللاوردىن بىر آدوم
 سانالا. شۇنىڭدىن مەتبۇز نىڭ بالارىنە حاضىرگى
 فېكرلەرنىڭ نەتىجەلەرنى كۆرۈشكەن تىكرار لاپ
 كىلگەن انسانلار نىڭ عام يولنا هر بىر آغا
 تابا آدوملارنى فطرى دىنەزگا ياقىلاشو
 بولغانغە تىز كۆندە شوگا باروب بىتەب
 فطرى بولغان اسلام دىن، بىتون انسانلار،
 حق دىن دىب اقرار ايتەرلەر (اقرار اجماعى
 بولور) دىگان سوزلار بىزنى كۆرۈشكەن تورعان
 دىللىلەر بىلەن كۆرۈشكەن بولدىق. اى اللە
 بو ايتىمى خالص رضاڭ ئوچىن قىل.
 اوچۇقلارنى فائىدەلاندر. آمىن!

نچىب تونقەرى

(بتمەدى)

شېھەز. كۆندە. نىڭ مەرتبە ئوتتۇرە تورغان
 بو شىك شېھەلەرنى قوتولورغە استىخضارا
 ارواح (اسپىزىتېزم) يولنى كۆرۈشكەن
 يوعارىداغى سوزلەردىن لاهوت مسئلەسى،
 مسئلەلەرنىڭ مسئلەسى، بىتون مەشكىل لارنىڭ
 چىشلە تورغان اورنى اىكەنلىكى بىلەر. بو
 مسئلەنى حل قىلوچى مەخنتلەردىن قوتولۇپ
 مىنگولۇك راحتكە ايرىشە. حل قىلا آلماوچى
 دونياغا كېلۈشكەن ئىكەن بىرگە فائىدەدىن
 يوغالتا، دونياغا ئوكنىچ قايغو ئىچىدە يەشەب
 شول حالدا دونيادىن كىتە. ئلكىدىن بىرلى
 حكىملىرىنى شىغلەندىرەب كىلگەن بومسئە
 بىلەن بو كۆندە بىرگە عقل ئىپەلەرى بار
 فېكرلەرنى صرف ئىتەدب شىغلەنەر. فقط
 عقللارنىڭ ترقى قىلوۋى نەسبەندە مسئلەنىڭ
 دىللىلەرى ئوزگاروب مەطلبەغە ايرىشۈنى

اركان اسلاميه بىدائىندە

بسم الله الرحمن الرحيم

عاقل و بالغ آدملىككە ايمان كىلتىرو
 ومۇئەن بەلارگە امانەت، كوڭل بىرلە تىصدىق
 ايتۇپ تىل بىرلەن اقرار ايتو اسلامنىڭ
 بىر نچى رىكىتى.

اىكەنچى رىكنى نماز. نماز اللە تعالىگە
 سويكىلى عبادەتلەردىن و بىندە اوچون ادا
 ايتو الوغ فرض بولغان عمل اردن در.
 بوگا اشارە قىتۇب رسول اللە صاى اللە
 عليه وسلم (ما افترض اللە على خلقه بعد

بعد الحمد والتسليمة، اللە تعالى دىن
 اسلامنى بىش رىكن اوزرە بنائ قىلدى.
 بو رىكلەرنى ادا قىلو و بولارنى اللە تعالى
 قوشقانچە بىرىنە كىلتىرو انسان نىڭ يارا-
 تلوۋىنە سەبب بولۇنى قرآن كرىمنىڭ
 (وما خلقت الجن والانس الا ليعبىدون)
 ايتى بىلەرەدر. مەناسى: جن و آدمەلەرنى
 مەين اوزمىنى تانۇپ عبادەت قىلسىنلار اوچون
 ياراتىم، دىمەكەر.

التوحيد احب اليه من الصلوة) ديگان
معناسى: الله تعالى نى بىر لگندىن صوڭ
اڭا سويوكلى عبادت نماز، ديمك. شونڭ
اوپوندە، رسول الله (من ترك الصلوة متعمدا
فقد كفر) معناسى: نمازنى قصدا قالدىرعان
كشى كىفرلك گە ياقىنلادى ياكە
كفران نعمت ايندى، ديمش. نماز شونداي
الوغ عبادت بولغانغە انى جماعت بىرلە ادا
ايتو و اذان اوڭلو بىرلە اڭا سعى قىلو
سنتدر.

نماز زور عبادت بولغانلىقى اوچون
انڭ كۆب شرطارى بار، و عملنڭ الله
طرفىدىن قىبول بولنووى اوچون بو شرط
لرنى بلو و رعابه ايتو لازم.

نمازنىڭ بىرنچى شرطى طهارت: طهارت
دېب عرفدە ظاهرى اعضالارنى پاكلاوغە
ئەيتىولە. ظاهرنى پاكلاو لازم بولغان كىب،
نماز دە باطننى دە ياراماز اويىلاردىن و قىبيح
فكرلاردىن پاكلاو، اداسىدە خشوع و
حضور بىرلە بولو كىرەك، چونكە قلب
بىندەدە ايڭ حرمتلى اورو، الله تعالى
قارى تورغان يىردىر. شونڭ اوچون
رسول الله (ان الله لا ينظر الى صوركم
واعماكم ولكن ينظر الى قلوبكم و نيا تكم)
ديمش شونڭ اوچون نماز اوقوغانده
كىيىملىرى و نماز اوقولا تورغان اورو نلارى
دە پاك بولو كىرەك.

عورت اورتو: نماز اوقوشى نماز دە
عورت بولغان يىرلەرن اورنكان كىب،
الله تعالى گە معلوم بولغان باطننى دە

اورتو، قىلبىدىن رىاء عجب و باشقە قىبيح
بولغان صفتلارنى چىعاروب كىمچىلك لارى
اوپون ندىم و توبە قىلو كىرەك.

قىبلەغە قارشى بولو: ظاهر و جەڭنى
كعبە طرفىنە يونەلەندىر گانڭ كىب، قلب
و جەڭنى دە الله جانىنە يونەلدىرمك كىرەك.
و جەڭ بىرلە قلبىڭ ارگە بولسون چونكە
عبادتتەن مقصوددە شولدىر. رسول الله
ئەيتكان: (اذا قام العبد الى صلاته و كان
هواه و وجهه و قلبه الى الله عزوجل انصرف
كيوم ولد تهامه) بتون هواسن يوزن هم
قلبدىن الله تعالى گە باغلاب نماز اوقوغان
كشى انادان ياكە توغان كىب بولور،
ديمك. نمازنىڭ ركىنلارى حقنە تىبىلەر:

نمازغە شروع وقتىدە اينىلگان تىكبىردە
اللهنىڭ الوغلىقىن تاڭ بىرلان سويلەگان
كىب، قىلبىڭ دە شونى تصدىق ايتىسن،
يوقسە يالغانچى بولورسن. قىبلىغا
صورتاڭ توبان بىر كىشىنىڭ الوغ مرتبەلى
داملار آلدىندە توروينا اوخشاغان رەوشدە
چىا بىرلە بولووى لازم. رسول اللهدىن
(كيفى الحياء من الله) دىب سورايدىندە
(تستحى منه كما تستحى من رجل صالح من
قومك، و روى من اهلك) ديمش (۱) بونڭ
صوڭىدە قىلبىنى حاضر ايتو و اوبىعاتو اوچون
الله تعالى نى الوغلاب استفتاح منزلندە
سبحانك اللهم و بىحمديكى اوقو قىلبىكە
تورلى وسوسەلار سالا تورغان شيطاننىڭ
شردىن و وسوسەسىدىن خلاص بولو اوچون
تعودنى و اقرا باسم ربك الذى خلق) امرىنە

(۱) احباً علوم الدين للغزالي

حرمتلى اعضا بولعان يوزنى توفراقه
 قوريب، اوزننىڭ ھدايت نعمتە شكر انھىدىن
 عاجز بولوون بىلەن كىرەك. ركوعتە
 اللہ تەئالى نى كىمچىلىكلەردىن پاكىلاب
 (سبحان رب العظیم) وسجدەدە (سبحان رب
 الاعلى) دىمك ايله بونچى ركعت تامام بولادى.
 ايكنچى ركعت شەل رەوشچە ادا قىلنور
 مگار تەوۋب بىسملە وئنا اوقولماس اولترشە
 التحيات اوقولور (السلام عليك ايها النبي)
 قولندە رسول اللەنىڭ صورانى كوكۇلگە،
 احضار ايتولور. تحيت صوتە اوزىنە
 و جمیع مؤمنەرگە صلاح بولعان نرسەنى
 صبراب (ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى
 الآخرة حسنة وقنا عذاب النار) كېك
 سعادت دىناويە و اخر اوپەنى جامع بولعان
 مائور دعالارنى اوقو كىرەك. نماز
 ھىمتنى جمع ايتوب دعا ايتولدىكە علوم
 باطينە ار باينە مكاشفە و علوم ظاهريە
 بىلەن اشتغال ايتكانلرگە دقيق مسئلەلەر و
 ھىكمەتلەر ظاھر بولووقتى دور. بونى ايسە
 اھل بصيرت و تجربت گنە ادراك قىلا و
 بونى انكارغە اصلا يول يوق. يوقاريدا
 يازلعان شرط و صفتلارنى جىيب نماز
 اوقوچىلار حقندە اللہ تەئالى قرآن كرەمنە
 (قد افلح المؤمنون الذين هم فى صلاتهم
 خاشعون) دىب آخرتدە (اولئك هم الوارثون
 الذين يرثون الفردوس هم فيها خالدون) وعدەسنى قىلمش.

نمازنى قوپوچىلارغە قىلعان و عىدى
 (ما سلككم فى سقر فالوالم نك من المصلين)

اتقياد ايتوب بسم اللہنى ايتو كىرەك،
 موندان صوك سورە فاتحە اوقولور: ھر
 مخلوق عالمنىڭ بىر فردى و تربىئە الھىە ابلە.
 گنە ياشاون خاطرگە آلوب اللہ تەئالى گە
 حمد ايتو كىرەك بولغاھە (الحمد لله رب
 العالمين) اوقولا، بىندە دە قصور بولوون
 خاطرگە آلوب اللەنىڭ رحمتە التجا كىرەك
 بولعان اوچون (الرحمن الرحيم) اوقولا،
 كىڭ رحمتكە تايانو بطر غرورغە اوندە.
 گانلەگى اوچون اللہ تەئالى نىڭ جالى و
 قەر صفتلارنى مائولەتو اوچون (مالك يوم
 الدين) اوقولا.

اللہ تەئالى نىڭ تربىيەچى، رحمت ايتوچى
 و مچرملرگە و عىد قىلوچى بولووى
 آيتلگاندىن صوك عبادتكە لايق فقط بىر
 ذات كەنە ايكانلگىنە اينانوب (اياك نعبد)
 اوقولا. عبادتلرنى ادا قىلو فقط اللہ تەئالى
 نىڭ ياردىمى بىلەنگنە ممكىن بولوون اويلاپ
 استعانت قىلوب (وا لك نستعين) اوقولا.
 قلىبنى حمد و استعانت بىلە قوتلە دىكن
 صوك اللہ تەئالى دىن ھدايت صوراب (اهدنا
 الصراط المستقيم) اوقولا. بو يول اللہ نىڭ
 عضبى اينگانلر و ضالائتە قالعانلار يولى
 بولماينچە، ھدايت و اسلام نعمتى بىرلەن
 حرمتلىمشلر يولى ايكانلگى اوچون
 (صراط الدين انعمت عليهم غير المعصوب
 عليهم ولا الضالين) ئوقولا. اللہ تەئالى دىن
 دعاننىڭ قبول بولنورون اميد ايتوب آمين
 دىمك كىرەك. صوكرە كوچو تكبىرلرن
 ايتوب ركوع و سجدە گە بارمق اياڭ

فانار توراده ياكه فقيرلار نىڭ آرتىندە تورادى، باي و فقيرلار اللہ تعالى قاشىندە هر قايسى بىر تىكيز بولوون كوڭلىگە سىڭىرمەك كىرەك، ھىچ كىمە بايلىق بلەن آرتىق بولمايدور. (ان اكر مەكەم عند اللہ اتقاكم) مەدانچە آرتىق تقوالىق بلەنگەن بولوون بىلەن، نمازنى تامامان صوڭ سورە فاتحە، آيت لىكرسى، شەھادە اللە الايە، قل الھم الى بغير حساب اونوب تىسبيح، حمد و تكبير صوڭىندە كىمە توحىد اوقوب تاماملاپ دعاء ايتەك و نمازنىڭ دە مقبول تىتىنى اللہ تعالى دن رجا ايتەك تىوشدور.

خادم الطلاب والسالكين فاضى
قواناى بن حوش دولت.

آيتىندە مەكەم دور، اى احوان دىن! نمازنى اداعە عندئە بونداي و عىداردن خلاص بولو چارەلەرن اويىلارنىڭ زىن چىقارماي تاشولارنىڭ لايىق. نمازنىڭ بىس وقت مشروع بولووى و باشقەچە حكىمىلىرى: نمازنىڭ بىس وقت بولووينىڭ حكىمى، نەس امارەنى نەس مەمئەنەگە اينالدىرمىق ياقولوق و عاجزلىك كىچىك صىقتلارنى كىتو. رەمك اللہ تعالى نىڭ رەبوبيتەين و وحدانە نىتن دائىم خاطر دە توتماق و بو حسنى دائىم ياكارتىپ تورماق اوچە نەس. جماعت بولوب اوقودە مسلمانلارغە بىرگە چىيىلپ قىزىقاسلىقنى ياكارتە، الفتىلىق و ياردەملە شوگە امكان بىرەك دور، نماز دە هر كىم باي و فقير بولسون مساوى بولا. نى قدر باي كىسى بولسۇن فقير و مسكىنلەر بلان

ئىبات، شىجاعت

نى سويلەسەلەردە، سويلەسولەر بو اشلىرگە التفات ايتىمىلەر بىلكە فائىدەلى ئىش اشلى ونى و اوزلەرنىن صىڭىلارغە خىدمەت كورسەتۈنى، ادب و اخلاق ھەمدە نشاط و غىرت خىسۇصلارنىدە اورنىك بولۈنى اخىس آمال اينەلەر و شوشى يولكە سەئى و غىرت كورسەتەلەر.

بو آدمىلەر، شوشى يول دە اوتغە توب شوبى دە صوغە باتۈنى دە بىر نەرسەگە سانامىلەر و ھىچ بىر مانىغە اھمىت بىرمىلەر، بو ئىش «ئىبات» بولوب شونىڭ بىرە صىقتە نوچىلەر «ئىباتلى» كىشىلەر بولوب سانالالار.

دنيادە شونىدى آدمىلەر كورنىدەر كە بتون مقصودلرى مادى فائىدە تابو، كويىمى آزى بولسەدە اوزىنە بىر نەرسە حاصل ايتو بولادىر. مونلارنىڭ ترك وقتىلارنىدە دنيادىن اوتكەنلەرنىن صوڭدە ياخشى اسملەرى تارالو و ياكە آردلر يەنە ياخشى اسم قالو فكرلرى بىرە اشلىرى بولمى بىر نورلى مادى فائىدە تابولاقچ بولسە دنيانىڭ آستى اوستىكە كىلسون آزغىندە اثرلەنمى.

دنيادە شونىدى آدمىلەر بولادىر كە كونلەرى نىچوك اوتسەدە اوتسون، حقلىرىدە خىللىرى،

کوتهره طورغان حقیقی فضیلت بولوب باشقه شجاعتلر باری ظاهر و صنایی نرسه لر گنه در.

باشقه شجاعتلر برله صفتلارنوجیلر اوزلرنده شوندی بر صفت بارلقنی بلگا. نلری حتی شونڭ برله باشقه لر دن کوته رلوب یورگانلری حالده «ادبی شجاعت» اییه لری بتونایه مونڭ کیر یسنجه بولالار. مونلر اوزلرنده شوندی کمالات بار دیبده بلمیلر، بر قدر بارلقنی بلوچیلر ده شول بار قدر. سینه رضا بوا میلر.

دین اهللری، ایمانلری یقینلری قوتلی بولو نسیبنده اوزلرینی کیمچیلکی صانیلر، علم اهللری علملری آرتو و کوبه یو نسیبنده اوزلرینی عاجز و بامه وچی ایتوب تانیلر و هر وقت علم و معرفت آزلغندن شکایت ایتلر، دائم کیمسنوب عمر سورهلر. دنیا ده شوندی حالده کشیلر بولا:

دوستلری طرفندن کیله چک مادی و معنوی فائده لرنڭ طوق تالوندن و دوشمنلری طرفندن طعن ایتولوب و عیب لهنوب سویله نولردن اثرلنمی حتی جانلرینه قصد ایتوله چگینی بلگانلری حالده ده التفات ایتمی اوزلری حق دیب بلگان سوزلرینی سویلیلر، یازالر وشائع ایتلر. موندی آدملر ایسکې زمانلرده بولغان ایدی بو زمانلارده ده بلکه بولاطور عاندر، پاردر.

موندی کشیلر «ادبی شجاعت» اییه لری بولالر. رسوالله حضرت تلمه رینڭ: «لاتزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق لایضرم

«ثبات» دیگان سوز تلمه رده کوب یوری، کاغدلرده ده آز یازلمی. شولای بولسه ده بو مرتبه بیک عزیزو مصداقی ده آز بولا. شونڭ ایچون بولسه کیره ک عرب شاعری:

لکل الی شاء و العالی حرکات

ولکن عزیز فی الرجال الثبات

دی. مضمونی: «بلند لیکنڭ و همتنڭ ئیڭ یوقاری درجه سینه ایر شو قصدی و تله گی هر کمه بولالکن بو مرتبه گه بارو ایچون ثبات - کیره ک، ثبات دیگان نرسه کوب کشیده بولمی» دیمکدر.

«شجاعت»، بز نڭچه بهادرلق (باترلق)

در. مونی «تهور» (افراطلق) برله «جبن» فریط) اور تاسنده بر حال دیلر. «شجاعت» نڭ انواعی کوب.

بعض آدملر صوغشلرده و بعض آدملرده سیاست اشلرینه بعضیلر هنر، کسب و صناعت طوغرولرنده و بعضیلر ده علم تحصیل ایتوده «شجاعت» کورسه تهلر.

اوشبو شجاعتلرنی ایکنچی تورلی ایتوب بدن (تهن) شجاعتی، سیاست شجاعتی، مدنی شجاعت، ادبی شجاعت اسملری برله ده یورو تولر.

ادبی شجاعتدن باشقه لری کوبره ک شهرت سویو مادی فائده حاصل ایتو کبک اشلردن حاصل بولغان حالده «ادبی شجا عت» عالی فکردن طوغان بر فضیلت بولادر. ایکنچی تورلی ایتوب ایتولسه «ادبی شجاعت» آدم بالالارینی یوقاری

طورغان فاجعه لر و دایه لر گده التفات
ایتمی اوز مسلک لر نده دوام قیلر، حق دیب
بلگان سوز لرینی سویلر، اوکتن و
صولدن تارتولرغه قارامی اوزلری یونه-
لگان نقطهغه بارالر، حسننک یاراتوی
وحسیننک غیبب ایتوی برله اشلری بولمی.
دین بولنده ادبی شجاعت کورسه-
تکان کشیلر کوبلر. مثال ایچون برایکی
ذاتنی ایس گه توشورده ضرر بولماز.

(۱) بلال بن رباح. برعرب باینده
قول بو اوب حزمیت ایتکانه ایمان کیتور
گان ایسی. بای، رسواللهغه بیک دشمن
ایدی. ایمان کیتور گانینه آچولانب، موینینه
آرقان باغلی ده اوچینی بالارغه بیردر،
بالالر مونک برله اوینیلر، خلقلر کولش لر
دی. مکه ده قزو کونلرده ایت قووررلق
بولغان قزو تاشنی مونک کورکه کینه
قویادرده باندروب چالغن یساتقاردو:
«اگرده محمد گه اییهر وکتن قایتسهک
موندی اشنی طوقه تام» دی ایدی. بلال
آزغنده فتنه لهنمده وتوزدی (۱)

(۲) سمیه. عمار بن یاسر آناسی بولغان
بو کونیزه کنی خواجه لری اوت برله عنابلا
دیلو و آخرنده اوتغه پشروب اولدر دیلر.
همیشه ده دیننده ثابت بولدی، ایمانا
ضعیفک کیتومه دی (۲).

(۳) زبیره. ایمان کیتور گانی ایچون
اییه لری بو حاتننی کوب عنابلا دیلر (۳)

(۱) الاستیعاب. ج ۱ ص ۵۹.

(۲) اسد الغابة. اجل ص ۴۸۱.

من خلائهم حتی یأتمی امرالله» (۱) دیگان
خبرندن مقصودی شوشندی کشیلر
بولسه عجب توکل. مضمونی: «الله تعالی نک
اوزینه معلوم بولغان وقتی بیتکهن گه
فسر اتم اچنده آشکاره روشده حقلقغه
خدمت ایتوچنی وحق یولدا دوام ایتوچنی
برطائفه بولور، مونلرنی کوزلردن توشوررگه
واعتباردن چقاررعه طرشوچیلرنک حرکت-
لمری واجتهادلری ضرر بیرمهز» دیمکدر.
«آدم بالاسی ایچون» ادبسی شجاعت»
درجه سفیده الوغ کمالات بوق، بر لووی
ممکین ده توکل. مونک کامل معناسی
برله حرمتلو پیغمبرلر صفتلار نعلر ایدی.
مونلر یالکیز باشلاری برله بتون جهان
خلقینه قارشنی چقوب اوز خدمتلرینی
اوته گانلر ایدی.

مونلر، بایلق و عسکر دیگهن معنوی
و مدی کوچلردن یراق بولغانلری، ئوز
زمانلارندا بولغان خلقلارنک برر تورلی
صنغینه آزعنده تابانغانلری خدمتلرینی
ایتوگه زمین برلماغان حالده دنیاغه چقالرد
الله حکمینی اعلام قیلر و ایرشدرلر
و حق دین گه دعوت ئیتلر ایدی.

پیغمبرلردن صولک ایندی بوفضیلت
چن دیندارلر برله درست علم صاحب لرنده
بولدر. مونلر اوز زمانلارنده غنی خلقلارنک
قارشولقلرینه، عیب ایتولرینه، کولو و
مسخرلکلر یا صولرینه غنه توکل حتی مادی
کوچلرگه و کوز اوکلرنده کورایب

(۱) صحیح مسلم. ج اص ۱۰۴.

۲) خباب بن الارت. سەلمان بولغانى
 ايچون مونڭ خاتون حواجەسى دىلانغاچ
 تەننە تيمور قز دروب باصادر ايدى (۱).
 توز ودرجەسەنكىن اوتكاچ خباب رسول

حضورنە باروب زارلانغان ايدى. شول
 وقت رسول اللە حضرتلرى يواندى و:
 «اوزاق وقت اوتەمز بو دېننى اللە تەعالى
 دنيانە فاش ايتەچك، صنعا شەرنەن
 يولغە چىغان كىشى اللەن باشقە ھېچ كەنەن
 قىزىر قىلغانى» دالەدە حضر موت شەرىنە
 بارب كرەچك لکن ايندى سز آشوغاسز!
 دىب سويلەدى (۲). واقعەدە خباب شوشى
 خېرنڭ درست بولونىنى اوز كوزى برلە
 كوروب وفات ايتدى.

۳) مونلردن باشقەلر دە بار، تابەينلر
 عصرلرنە و آنەن صوغقى و قتلر دەدە
 بولوب طوردى.

چىغىز خان و ھلاكو، اسكندر الما-
 قىدونى و تيمورلنڭ، نادرشاه و ناپاليون
 و باشقەلر صوغشلىر دە و سياست اشلىرنە
 شجاعت كورسەتلىلر و شوشى سەبەبن
 اسملىرى دە بو كون گە قدر سويلەنوب
 كىلىدى. لکن مونلرنڭ اوشبو جسارتلرنەن
 و شجاعتلرنەن دنيا و دنيا دە بولغان آدم
 بالالىرى نىندى بر فائەدە كوردى؟

درست، مونلرنڭ شەرتلىرى زور لکن

(۳) الاصابە ج ۷ ص ۹۱.

(۱) انسان العيون فى سيرة الامين

والمأمون ج ۱ ص ۳۲۷.

(۲) صحيح البخارى ج ۸ ص ۵۶.

۴) مونلرنڭ شەرتلرنەن حاصل بولغان نەتىجە
 و آدم بالالىرى ايچون بولغان فائەدە «شېرى»
 ياصاونى باشلاپ چىقاروچى فائەدەسى
 دەرگەندە يوق.

ادبى جسارت ايمەللىرى بر تەمچى حرام
 فان توكمەگانلىرى حالەدە آدم بالالىرى
 ايچون بىك فائەدەلى اشلىر طودرغانلر
 حالەدە باشقەلرنڭ ھنرلىرى اللە تەعالى نڭ
 بەلسىنى يىمەرو و اوزلىرى بىررگە كوچىلر
 يىتمەگان جانلرنى آلو بولادىر. بو ايكى
 تورلى حالنڭ آيرماسى كوكبرلە بىر آراسى
 قدر يراق نىندى گنە بر طبيعتى و خلقى بوزو
 لماغان كىشى گە حجاج بولاسك كىلمەسى
 ياكە ابن رىشمى؟ دىسەلر و ياكە ناپاليون
 بولوكنى ياراتاسك مى يوتسەغا ايلە بولو-
 كىزمى؟ دىسەلر ھېچ تردەسز «ابن رىش
 بولو، ايدىم، غالىلەنى غىبطە ايتەم!» دىب
 جواب بىرەچك.

«ادبى شجاعت» نڭ زور كىمالات
 و قىمەتلى فەزىلت ايكانلىكى سويلەندى
 كىن بىك كىرەكلى بر سوز ھىمەشەدە
 ايتولمى. اول سوز: «ادبى شجاعتەن
 ياخشى يىمىش آلو و فائەدەلى نەتىجە تابو
 ايچون بر شرط بار، اول ايسە ثبات برلە
 برلىككە بولۇچىلىغىدەر» دىيودن عبارت.
 واقعەدە «دبى شجاعت»، «ثبات» برلە
 برلىككە بولسەغنە فائەدە بولورغە مەكەن.
 ثباتى بولماغان كىشىنڭ شجاعتى دەو جسارتى
 دە ئىمەسز و حاصلسىز بر اشلىر. آندە مەنا
 چقىمى، مەنا چقونى كوتەرگەدە يارامى.

اوزى بىلەن «اسلام» مجلەسىدە «البته
مېڭا بىر جواب بېراور» دېيىپ كوتوبدە
طورا ئىز. شونىڭ بىلەن بىرلىكتە:

اخلاط دەدا والمرام بەند

فەقىدى ھىند والمقال لەند

دېرگەدە مەجبۇر مەن.

رضاء الدىن بن فخر الدىن.

جىل اوڭغايىنە يۈرۈچى كىشىنىڭ شىجائى
دە جىل، جىسارتى دە جىل. موندى شىجا
غنىڭ بولۇپ كۆرە بولماوى ياخشى.
مقالە روشنىدە يازغان بو سوزلەر،
خىسسى بىر آدمگە تەنبىيە و جوابدەر. خواجه
نصرالدىن افندى ايشەگى قىيلىندىن موندى
اوزىنە جواب ايكانلىگىنى شول كىشى

(اسلام عالمندان) جمعيت المجاهدين

بىلەن ھىندىستان ئىچىدەن سىتانوغە كىلدى.
۱۸۴۴ نچى يىلدا ئىككى مىڭ كىشى بىلەن
ولايتىلى دە بونىڭ قوتىنە كىلۈپ قوشلدى.
مجاھىدىن جمعيتىنە ئىچكى ھىندىستان بىلەن
علاقە و باغلاش تە تو بىك مىشكىل: بىنچاب
آشا علاقە تونارغە آرادا سىكىڭلار مەملىكىتى
بار ئىدى. بولارغە مەخپىرە يولى فەقىسىندە،
آفغانىستان، بلوچىستان آشاغىنۇ قالدى. ۱۸۹۳
نچى يىلدا سىندە ئىنگلىيە قوللىنىپ كىرگەچ
بولارغە ھىندىستانداغى مەركىز بىلەن علاقەدە
بولغۇ، كىشىلەر فرەقەلەر كۈچۈرۈپ، مىشكىل
لىشىدى.

مجاھىدىن فرەقىسى موندان سوڭ
باراق قۇۋە و كىشىلەر كۈچلەرن سىكىڭلار
بىلەن اتىفاقىدە بولغان كاشمىر ماڭارچە
سىندە يۈنەلدەرلەر. بو سوغۇش نەتىجەسىدە
مجاھىدىن خازار و مظفر آباد شەھەرلەرن
قوللارنى كىرگەلەر، لىكىن بو ئوستونلىكلرى
اوزاقغە سوزلمادى.

۱۸۴۶ نچى يىلدا ھىندىستان قىتەسىدە

ئوز قوللىنىپ كىرگە توتۇنغان ئىنگلىيە

سىد احمد و فەندان سوڭ. مجاھىدىن
كىشىنىڭ بىر نچى دورەسى كىسولە. ھىند
يىلغىسى بولمىدا (امبالا) شەھەرلەر، اوتۇز
چاقىراملار مەقدارى تۈبەنلىكتە بولغان
(سىتانوغە) دە مجاھىدىن فرەقىسىنىڭ قالدقلىرى
يەشۈرۈنلەر. سىتانوغەنىڭ سوغۇش ئۈچۈن
بولغان اھمىيىتىدەن فايدالانۇپ بولار پارتىزا
ن فرەقىسى رەھبەردە سىكىڭلارغە ھۇجۇم
ئىتەلەر و ماللىرىنى تاللىلار ئىدى. ۱۸۳۱
نچى يىلدا ۱۸۴۴ نچى يىلغىدەر مجاھىدىن
جمعىتىنى مەنظۇم ئىش قىلا آلمەدى، قىلغان
ئىشىدە تەرتىپسىز كىشىلەرنىڭ قالدقلىرى.

شول يىللاردا ھىندىستاندا ئىچكى
ولايتلەرنىدەن كىشىلەر كۈچ ھەم مال كىلە
باشلاپ بىلەن جمعيت يەنە ئوزىنىڭ سىياسى
و كىشىلەر وظيفەسىنى ادا ئىتەرگە كىرگە.
ھىند ئىچىدە سىد احمدنىڭ و كىشىلى
بولۇپ ولايتىلى ئىش قىلار ئىدى.
۱۸۴۰ نچى يىلدا بونىڭ توغان قىرنداشى
غىنايتىلى ئۈچۈن كىشى ھەم كۈپ مال

ٹیمپیرالیزمی ہندستاننک شمال طرفندہ بولغان سیکھلار حکومتن بتردی ۱۸۴۹ نچی یلدا سیکھلار بلن ٹیکنچی تابقر سوغش سوگندا پنجاب دہ انگلیہ ملکینہ کردی، مجاہدین فرقہ سینہ قرشی سیکھلار اورنینا انگلیہ عسکریننک اشتیکلاری کیلب چقدی.

۱۸۵۳ نچی یلدا ڈاشمیر عسکری ٹیکئی مک مقدارندہ بولغان انگلیزلر بلن ہند یاغہ سیننک اوک یاغنداغی مجاہدین فرقہ سی بیرلہشکین «قوتل» شہرن آلدیلار. انگلیزلرننک حدودگہ یاقنلاشوی بلن مجاہدین جدی حرکتکہ وفعالیتکہ کرشدیلر. جمعیتنک رئیس، ولایت علی ناک توغانی عنایت علی مغول خانلارند ان بہادر شاہ بلن یاقن مناسبتکہ کروب، آندان کوب یاردم، عسکر و مال آلدی. مجاہدین فرقہ سی ہجومگہ حاضراند، بو «جوم وقتندہ ہندستاننک مرکزی دہ انگلیز لہرگہ قرشی عمومی رھوشدہ قیام ٹبتہرگہ قرار ایتلدی. ۱۸۵۷ نچی یلداغی سپاہیلر قوزغالشی وقتندہ مجاہدین فرقہ سی دہ شمالی ہندستان حدودندہ ہجوملہر یاسی باشلادی. سپاہیلر قوزغالشی وقتندہ افغان امیری انگلیہگہ طرفدارلی ٹیتب، حرکتکہ قاتناشمدی، بی طرف توردی. ٹہلی گنہ انگلیہ طرفندان حکومتلری، استقلالیتلری بترلگن سیکھلار سپاہیلار غہ بولشلق ٹینو توگل، قیامچیلارنی ناء دیب ٹوچون فدائی اولاراق انگلیہ عسکر

یندہ یازلدیلار. اسلام دولتی توزو انگلیز لہرنی دہ سیکھلارنی دہ ٹورکتدی شمالی ہندستاندہ انگلیزلرگہ قرشی سوغش آچوچی فرقہ باری مجاہدین جمعیتی گنہ بولبقالدی. انگلیز مؤرخ نیلی: «شمال حدودندہ گی قوزغالولار متعصب، مجاہدین طرفندان باشلاندى، آلا ايسه وطنی چیتلہردن قوتقارو یاغندا بولغان خائن راجہلہردن یاردم آلوب توردیلار» دی. بو جمعیتگہ عمومی قیام یاساو ممکن بولمادی بو قوزغالودہ کوبرک ٹش کور۔ گن قنوس، کجیل قبیلہ سی بلن میالخان یاقنداغی مجاہدین لویوشماسی بولدی. مجاہدیننک بو بولکی تاوچیلار برلن برلہشب، حدودنی چیغب (نہوشیر) شہری تیرہسندہ مقدس جہاد اعلان ٹیتدیلر. پیرای خلقدان آلتغان ۵۵، ۲۴، ۳۷، ۵ نچی بولقلارداغی انگلیز عسکریلری مجاہدین یاغیند کوچدیلر. انگلیہ حکومتی حالنک مشکللگینہ قاراماسدان مجاہدینرگہ قرشی توغان کوچن آرتتدی، ٹوچ مک گہ یاقن جیتدی. ٹیکئی مرتبہ موفیقستز ہجومدان سوک آخرالامر انگلیزلہر میالخان شہرن آلدیلار، شہری خراب ایتوب بیر بلن تیغ تیگز قلدر دیلار، خلقن قایسن آتوب، قایسن مجبوری خدمتکہ بیبہر دیلر. انگلیزلہر بو واقعہلر دہ بتون عسکری کوچلہرن مجاہدینرگہ قرشی قویب، آلارنک قورقنچلی قوہ بولسون حسابہ، آلدیلارداہر تورلی یول بلن بولارنی بتر رگہ، قرغہ کرشدیلر.

انگلیه - هندستان حکومتی مجاهد-
 لهرگه قارشی چیمبیرلین داماندا سوسی
 آستندا اون مکدهن آرتق عسکر ییبهردی.
 بو کونگه قدر انگلیزلر طرفندان بوقدر
 عسکر کرتلگه نی یوق ئیدی. مجاهدلر
 حمایه سوسی آستنده بولغان قبیله لر بیر-
 لرینک هر آدمین بیک نق ساقلارغه
 کوشدیلر. آمبال تاو کچیدن آلعاندان
 سوک انگلیزلر هندستان بلهن مجابه دهن
 کيسدیلر، هر یاقدان دوشمان قبیله لر بلهن
 اورالنوب عسکرلرینک $10/100$ دن آرتغن
 نلق اینوب بیک مشکل موقعده قالدیلر.
 رسمی خبرلرگه بنا ۹۰۰۰ انگلیز عسکر
 بر آی مدتده ئوزلرینک ادرنلاشقان
 بیرلرن کوچکه گنه ساقلی آلدیلر. مؤرخ
 ئویلی: «آنتون چیمبیرلین عسکرینک
 کیمچلکلرن توتردی. سیاسی آگینتلار
 قبیله باشقلارن ساتوب آلوب دوشمان
 قبیله لرنی بزگه اوشدردیلر، ئیکی مک
 میقدارنده کیلگن یاگا قوت انگلیزلرگه
 مجاهدینلرنی مغلوب ئیتیرگه یاردهم
 بیردی» دی. (بوتیرواللار) ئوز ییرلرندده
 مجاهدین فرقه سینسه ییرله شرگه اورن
 بیرمه یهچه کلرینه وعده قیلدیلر.

حدودده مجاهدین بلهن سوعشقان وقتده
 انگلیزار مملکت ئچنده گی یه شرن اوپو-
 شمالارنی ده قاتی تعقیب آستینه آلدیلر.
 لیاقت علی ناک باشن چاوب کیتروچیگه
 اون مک روپین بولهک وعده قیلدیلر، کوب
 ده ئونمی بو بومبای واکزالندا توتولب

۱۸۵۹، نچی بل ئچنده انگلیزلر ناک
 ۵۵ مک مقارنده گینیرال (قوتون) کاما-
 نداسی آستنداغی عسکرلری سیتانوغه
 هجوم باشلادیلار. مجاهدلر نق قارشی
 تورسالاردا شهر انگلیزلر قولینه کوچدی.
 سو سوعشما مجاهدلر ناک رئیس امیرنور
 الله شهید بولدی.

سیتانو شهری کیتو بلهن ده مجاهدلر
 تارالمادیلر، بو جمعیننی یاگادان اوپو-
 شدرو شرفی هندستان ئچنده گی یه شرن
 اوپوشمالار ئوستینه توشدی. قطعنه ناک
 اچندهن عسکر و مال بلهن یاردهم بیرلو
 آرقاسندا جمعیت ینه تیز آرادا اوپوشدی.
 بو دورده جمعیتکه رئیس سیاستدهن
 خبردار و بهادرلقده مثلی بولماس مقصود
 علی اسمنده برکشی ایدی. اول اوزینه خط
 حرکت ایتب ایکی نرسه نی آلدی. بیرنچی اوپو-
 شمائی کوچه ییتو ئوچون حدود بوینداعی
 قبیله لهری برله شدرو انگلیزلرگه قارشی
 قویو، ئیکنچی، قطعنه ئچنده گی یه شرن
 اوپوشمالارنی جهیو، خلق آراسینا تاراتو.
 وکیلی لیاقت علی بارود کنه زلگی حاکمی
 «گیکوآر» حیدر آبادلی قطه ناک برادری
 آصف الدوله نی ده ئوز طرفینه کوچردی.
 بیرلی حاکمه رهم راجه لر بولارغه هر توری
 یاردهمی وعده قیلدیلر. گیکوآر بارودی
 سوغش ئوچون ئییلی مک روپین اعانه
 قیلدی، ۱۸۶۳ نچی یلدا مجاهدلر بار
 قوتلرن جیب خرابه لکه ئه یله ندرلگن
 سیتانو شهرینه کیلوب انگلیزلر ئوستینه
 پارتیزان سوغش باشلادیلر.

حبسكە آلندى آصف الدولەدە حبسكە آلنوب قارا كىشى و يالغوز بولمەدە وفات ئىندى، بولمەدە يوارىنا ئوز يىغىڭ و جەمئىيىتىڭ ئىشلەگەن ئىشلەرىنىڭ حسابى قزغانچلى رهوشد يازب قالدردى. «آصف چەچەك بۇرۇسى ئىندى، آچلماسدان ئىك ھلاك بولدى» دىمش. جمعيت حقيقت يىك نى تارقاتلىدى، قطعە ئچندەگى ر ئىسلەردەن جھازى على بلەن احمد اللەدە آنگلىز قولىنە توشدىلەر. بتون بنگال او بوشمەسىنىڭ باشاقلارى غازى ميان جھان ھم رحىم بك مندال ساتلىق حائىلەر طرفىدەن كورسەتلوب حبس قىلىندىلار. پنجاب دەغى تشكىلاتلارى دىك بىك ضرر لاندى. جمعيتنىڭ عادى اءضالارى قايسى آنالمان آطەسىنە يىبەرب، قايسى عمرلك حبسكە دوچار ايتلىلەر. بو ضرىدەن سوڭ جمعيت تۇزۇلە آلمادى. بونىڭ سببى آنگلىيەنىڭ عسكرى قوتى آرتدروى توڭل، بىلكى ھندلي رنىڭ ۱۸۵۷ نچى يىلدان سوڭ تورلى صىفكە بولنوب ئوز آرا اڭلاشماولارىدەر. بو قىيام و قوزعالوغە برنچى سبب آنگلىز لرنىڭ يىرلى حكومىتى و آلرداغى قوتنى، سالم جىبو ئچندەگى قاتناشولارن بترو ئىندى.

بو تارقالودان سوڭ جمعيتنىڭ كوچى بازى ۶۰۰ ۷۰۰ گىنە چاماسندا قالدى. اورنلاشقان يىولرى بولماغانلىقدان افغان وحشى قبىلەلرى آراسىدە يەشەب كىلدىلەر. شولاي دە آنگلىيەگە قارشى سوغىشلارن تاشلامادىلار. ايندى بو چغىشلار منتظم

كوچ بلەن بولماينچە واق فرقهلەر چغىشى ئىندى. بو هجوملەرنى آنگلىز لرتون كوچلەرن صرف قىلوب بتررگە ترشسالاردا بولك نرا آلمادىلار. بر آنگلىز محررى: «بز بو متعصب (فائاتىك) لرگە قارشى ھر تورلى چارەلەرنى كوردك، وقتى بلەن نىگىزىنى ھلاك ئىتىدك، لکن بو انقلاب اويوشماسى باراق كوچن بزنىڭ بلان كورەشكە قارشى قويغانغا تمام تاراتب بتر بولمادى» دى.

۱۸۶۰ نچى يىلدان ۸۰ يىلغە قىر ھىندستاندە آنگلىز لرگە قارشى حر كىتار باسلوب تورساده، مجامىلەر حر كىتى نو. قىتالماوى اويوشمانىڭ نى درجە جىدى. قصد بلەن ئش كوروون كورسەتدەر. ھىندستان ملتچىلەرنىن عبد القام آزادىڭ فكرى دورست اول بر كىتابىدە ئىيتە: «ھىندستان دە مجامىلەر باشىنا كىلمەگەن بختسىزلىك لرقالمادى، آلارنىڭ توزملىكى، عىر تلىرى، توتقان غايەلەرن يىرىنە يتكرو ئوچون كورسەتكەن فعالىتلىرى ھر جھەتدن ئقدىر ايدلورگە ئىيشالى. بولارنىڭ حر كىتى بتون ھىندستان قطعەسن اوياندى» دى.

عمومى ياوروپا سوغىشى باشلانغاج آنگلىز لرتون عسكرى قوتلەرنى ياوروپا سوغىشى اورنىنا يىبەردىلەر. شمالى ھىند سنان حدودلەرى بوش قالدى. آنگلىز لرنىڭ قاتنى قوللى ادارەسى اورنىنا ھىندە نى يول بلەن بولسە صلح و تىنچلىق ساقلاو

شاه بهادر كرىپوستىنە ھجوم ئىتىدىلەر. لىكن بولار قورالسىز ۋاغانغە انگلىز رگە يىڭىلدىلەر، بوندا قىلچ ۋ سونكى بلەن گىنە ھجوم ئىتىكەن (ماماند) قىبىلە سى بىڭ قىردى. انگلىز لىر نىڭ ھىندى ئىنقىلابى ھىركىتى تارىخىدە: بو قوزغالىشنىڭ باشىدا تورۇچىلار مۇجەھىد ر ئىدى، يولباشچىلار ئىدى ۱۲ سى شول سوعىشدا ۋات بولدىلار» دىولە.

شاه بهادر قىلغە ھىندىكى مۇقۇبىتىدىن سىرگ سوغىچى قىبىلەلەر بىر مۇقدار تىنچ وردىلار. اول ۋقتدا مۇجەھىدەر بلەن سو-غىش ۋالارنىڭ يىرلەشكەن اورنلارى بولغان (آيماس) شەرىپىنە ھجوم ئىتىتو ئوچون انگلىز رنىڭ قوللارنىدا يىنئىرلىك سىكرى كۇچ ۋون ئىدى. بو ۋقتدا ھىنجر اورنىدا ئالتون ش كوردى. اتفاق بلەن سايلانغان امىر ھىمت الله انگلىز لىر بلەن يەشەرن كىلىش ۋ اساب ئىنقىلابى ھىركىتلەرنى بىتەرگە ۋعدە قىلدى. تىشان ايسە انگلىز لىر ۋە قارشى ھىركىت ئىتىكەن كىك كوردى. نىعمت الله نىڭ بو ھىيانىتى بىڭ سوگىندىن غىنە ھىمىر بولدى. نىعمت الله ساتلغاندىن سوڭ ھىمىر ستاننىڭ ھىر يىرىندە مۇجەھىدەر بلەن علاقەسى بار كىشىلەر قولغا آلونۇپ باشلاندى. پىنجابىدە گى ضىالىلار ۋاۋقۇچى بەشەلەردە ھىسكە آلىدىلار. انگلىز لىر قولىنە مۇجەھىدەر مۇزى (آسماندىن) ۋ كىل بول بىبەرلىگەن لەردە ئىلەككى، بولار ئىچكى ھىندىستان بلەن اويوشما آراسىدا علاقە ياساپ تورالار ئىدى. آلا (ماماند) قىبىلەسى ملكىنە

سىياسىتىنە ئىردىلەر. مۇجەھىدەرگە ئىش باشلا رغە يىنە امكان باشلاندى. ۱۹۱۵ نىچى يىلدە ھىندىن افغانستانغە ۋىشەلب اۋقۇچى كۇچ بىچىدى، بولار ئىلكەن دە ئىنقىلاب تودرو يولنىدا يورسەلەردە سىكرەدان ئىشكە ھىدى كىرشوب مىلى ئىنقىلاب قەھرىمانى بول ب تانلىدىلار، مۇھىم ھىسن ۋ مۇھىم سوسى مۇجەھىدىن جىمىتىنىڭ يول باشچىلار ئىدى بولدى. شول يىلدا مۇجەھىدەر امىرى انىچى عبدالكىرىم ۋات ايتوب نىسبى قالمادى. عادىت بوينىچا امىرلىك ۋلايت على نىسلىنە كۇچەرگە ئىيشلى بولسەدە، مۇجەھىدەر امىر-لىككە اتفاق بلەن سىكسان بەشلىك ۲ نىچى عبدالكىرىم نى سايلادىلار. بو كىشى قىرق يىل ئىلك ھىندى امىرلىرى طرفىدىن مۇجەھىدەرگە ۋكىل بول ب كىلگەن ئىدى. شول ۋقتدان ۲ نىچى عبدالكىرىم جىمىتىنىڭ يول باشچىسى بول ب ھىسكەرنى دە ئوزى ادارە قىلورغە كر شىدى. ۲ نىچى عبدالكىرىم ئوزىنىڭ قارىلغىن اعتبارغە آلوب امىرلىك ۋظىفەسەن ادا ئىتە آلماون بىيان ايتوب، ئوز اورنىدا ۋلايت على اھىفاندىن نىعمت ۋاللىنى ئىمىر تىقىم ايتىدى. جىمىت بوئى قىبول ئىتىب نىعمت الله امىر بولدى.

۱۹۱۶ نىچى يىلدا ھىمىرى سوعىشقا تور كىيە قاننا: قاندىن سوڭ، مۇجەھىدەر قىبىلە لەر آراسىدا دعوت تاراتوب، انگلىز لىر بلەن مۇقدىس سوغىش آچارغە چاقىردىلار. امىر نىعمت الله (ئىسرات) ھىم (بونارە) شەھەر لىرىنە ئوزى باردى. قىبىلەلەر اياقلان بىرستەم

قائماند و ئىدى. ئىلكەن آنڭلې بولەننە
 قزغوب اخلاقسزانغان حبیب‌الله خان افغا
 نستاننى مستقل اعلان ئىتۈنى اويلاپدا
 قارامىچا، بىر فون كىنىشتىم بىلەن كىلىشە،
 بعضا آڭا آچولانوب، بىرىندەن قووب
 چىعارو بىلەن قورقوتا ايدى، ايكي يوزىلە
 نىب آنڭلىز لەردەن كوب بولەكلەر قوبنا.
 ردى آلایدا وكىللىردەن ماخاندر ابرائىپا
 بىلەن محمد بىر كت‌الله حدودە گى انقلاپچى
 قىبىلەلەر بىلەن علاقه‌لەر ياسادىلار. تور دى
 وكىلى خىرالدىن افندى (آفرىدىلەر)
 آراسىنا كروب بىرىل مەقارندە آنڭلىگە
 قارشى آڭىتاتسىيە ياسادى. شول وقت دابلە
 پراتاپا بىلەن بىر كت‌الله طرفندان (وقتلى
 حكومت) نوزولدى. امىر بوڭا آنڭلىز لارگە
 قارشىلىق كورسەتكەن بولب، مانعك
 قىلمادى. نىمس وكىللىرى كىتو بىلەن
 وقتلى حكومت تىدى، يوق حكىمىنە كردى.
 ۱۹۱۷ نچى يىلدا مجاهدلەر (آفرىدىلەر)
 يىرى (تيراخ) دە مەركىزى موسسە، تۇزودىلەر.
 ۱۹۱۹ نچى يىلدا آنڭلىز و افغان
 سوغشى باشلانوب بىلەن، مجاهد لار دە حركەتكە
 كىلەلەر، امان‌الله خان تەتكە كىچىكەن
 سوڭرا روسىيە شورالار حكومتىنىڭ ياردە.
 مىنە، اوشانب، افغانىستاننى تاما مستقل
 ئىتوب اعلان ايتدى. آنڭلىيە و هندستان
 حكومتى بو استقلالىتنى تانومادىلار. بو
 سوغشدا مجاهدلەر افغانلىلەرگە بىك ئىق
 بولشلق كورستىلەر، چىترالادان بلو
 جستانغە قىر بولغان مستقل قىبىلەلەر

قارانتا بىردەن چىق بىلەن قولغە آندىلار.
 (ماماند) قىبىلەسى رىئىسلىرى آنڭلىز آڭىتنى
 نائىبى صەمدخان بولارنىڭ توتقار سز آزاد
 ئىتولون طلب ئىتىدىلەر. بو رىئىسلەرنىڭ
 يازمالارندە ئەيتولە: «مستقل افغان قىبىلەلەر
 يىنڭ ئوز حمایەلرینە كىلگەن كىشەلەرگە
 ياردەم كورستو و حمایەگە آلولىرى مقدس
 بورچلارى ئىكەنلىگى آنڭلىيە حكومتىنە
 معلوم. بىزنىڭ قوناقلار بىز اوغللار بىزدان دا
 قدرلى، آلارنى حمایە ئوچون بىز مال و جا
 للار بىزنى فدا ئىتەرگە حاضر بىز. بىز مجاهد
 لار كىك يىخشى كىشەلەرنى حبس ئىتوگە
 نىچىسز لانا، آلار بىزنىڭ دىن قىرنداشلار بىز
 بولو بىلەن برابر بىزنىڭ يولباشچى و اماملا.
 رىزدر».

۱۹۱۶ نچى يىلدا مجاهدلەرنىڭ ئىشلىكى
 اعضالارى حىبەر كىچىدەن ۷۰ چاقىرم
 مسافەدە بولغان چامارقندە بىرلەشىدىلەر.
 ۲ نچى عىد الكرىم و مولوى بشىر طرفندان
 اداره ئىتولە تورغان بولكلەر امىر نعمت‌الله
 بىلەن بولغان مناسبتلەرن آچقان آچق
 ئوزدىلەر. انقلاب طرفندە بولغان بتون
 مجاهدلەر اكرنلەپ چامارقندە كىلوب
 چىيولا باشلادىلار. اسماسدە نعمت‌الله
 طرفندە بولغان بارى ۱۰۰ - ۱۵۰ گىنە
 كىش مەقارندە قالدى،

۱۹۱۶ نچى يىلدا كابلگە فون گىنىتشم
 رىاستى استىدا گرمانىيە، اوسترىا و توركىيە
 وكىللىرى كىلدى. بولارنىڭ مقصودلارى
 افغاننى ئوز ياقلارندەن عمومى سوغشقا

حکم ایتولسه لوده لکن آلا ر قاجوب،
چامارقند که بارب چقانلار.

محکمه ده بولارنى عیبله وچی پراقارور
آدامس نطق سویلهب: «مجاهدله هندستان
ئچندن جییلغان آقچا بلهن یه شهب،
مقصدلری انگلیز حکومتن توشوروب
ئوز حکومتلرن توزدر، مجاهدله افغان
حکومتی بلهن مناسبتده بولنوب مرکز
شهرلری (چامارقند) در.

۱۹۱۹ نچی یلدا افغان سوعشی وقتندا
کابلده گی وقتلی هندستان حکومتی
اعضاسی حبیب الله پراکلامانسیه لهر تاراتدی
مال وقۇرال بلهن مجاهدلرگه بولشلق
کورستدی. اول بیرکهن بومبالار بلهن
انگلیز عسکری مامورلرینه کوب تابقر
یمان قصد رده بولندیلار» دی.

شول محکمه ده احمدخان بهادر اون
دورت وقاضی عبدالروف اون یلغه کاترعه ده
حکم ئیتلکیلر. بوندان سوک مجاهدلرنڭ
نیئندی یول تونچاقیلارن کیله چهک
کورسدتر. آلا رغه حاضرده ئیککی یول باره
بورسی، هندستان دهغی سول انقلابچیلارغه
قوشلوب استقلالیتکه ئیرشو بولند احرکت
ئیتو، ۲ نچی، واق واق هجوم فرقه لهری
بوله شب تیروور یاساو.

وشول بوللار بلهن غایته لرینه ئیرشونی
(۱) فمن اعندی علیکم فاعتدوا علیه مثل
ما اعندی علیکم، حکمنچه عمل ایتوب شرغ
شریفنی عملی بلهن تقویه قیلدی.

بتونسی قیام ایتدی. افغان سوعشی تیزک
بلهن تمام بولسه ده بو قبیللر کوب وقتقه
قدر برنچی درجه ده گی کوچلی انگلیه بلهن
سوعشب کیدیلر، همانده سوعشدا دوام
ئیتلر.

۱۹۱۹ نچی یلدا سوک مجاهدله
قاییس یرده گئنه انگلیزلرگه قارشى سوعش
چقسه بار عسکری کوچلری بلهن یارده مگه
پیشک ییلر. مجاهدلرنڭ انقلابی تارخیلاری
شول وقتدان سوک مستقل قبیللر نڭ
فوزغالولاری بلهن قاتناشب کیته.

۱۹۲۱ نچی یلدا امیر نعمت الله
مجاهدلرنڭ ئیک ئسکلی اعضالارندان
محمد یوسفنی (آماس) قه چاقردی، نعمت
الله نڭ مقصودی آنی توتب انگلیزلرگه
بیرو ئیدی. محمد یوسفی آماسقه کیلگه چ
نعمت الله نڭ انگلیزلرگه ساتلعان برخائن
ئیکه نن بلوب حیاتن قیمتلی ساتوعه او یلادی،
نعمت الله بلهن کورشکهنده آنی اولتوردی
(۱) لکن نعمت الله نڭ خادمه لری محمد
یوسفنی ده تاپاب بتردیلر.

بر نیچه آیدان سوک ۲ نچی عبدالکریم
وفات بولدی. ئس تمام بلهن (چامارقند)
مؤسه سینه آوشدی.

۱۹۲۱ نچی یلدا مجاهدله رگه (لاهور)
شهرنده حکم بولوب، آلارنڭ نی ئشله
گه نکللر نینه آچق کورستدی. عیبلی
بولب احمدخان بهادر بلهن قاضی عبدالروف
حکم ئیتلدی. فاضل و مواوی ده آرتلارندا

مسئلہ سن حل ٹیتودہ روسیہ شورالار حکو
متی نمونہ بولورعا تیوش.
روسچہ دن ترجمہ ولی محمد ترجمانی

امید ٹیتودر: فرقلر گہ وملتار گہ بولانوب
مکمل فوراللی ٹیمپیریالیزم بلن کور مشو
وغلیہ قازانو غایت مشکل بولاچاق.
برلکده غلیہ قازانغاندان سوک معیت

(دین و نصیحت)

قیم الداری ان رسول الله صلی الله علیه و سلم قال الدین النصیحتہ ثلاثا، قلنا لمن قال لله، ولکتابه، ولرسوله، ولا نمتہ المسلمین، وعامتہم» تمیم داری ننگ اجمالی ترجمہ عالی تیممداری جدیدہ نسبت ویرلمیش تمیم بن اوس بن داردر. تمیم اولاً نصرانی اولوب آخراً توقوزنچی سنہ اسلامہ مشرف اولمیشدر. عصر صحابہ ثمرضہ دہریا صت و تقویٰ، مشهور اردن یدی. ادائل حالندہ منہ دہ س کن اولوب، عثمان رضی اللہ عنہ مقتول اولدقلری بعدندہ شام شریفہ انتقال ایدرب اورادہ وفات یتمیشدر.

«حدیثک اجمالی معنہ سی» تمیم داری رضی اللہ عنہ دیور کہ، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اوچ مرہ تکرارا دین «دین دہ آمر مہیم» نصیت در دیدیلر. بیز «صحابہ جماعہ سی» استفہام طریقہ دین و ککہ، کیمگہ رسول اللہ صم تفہیما دیدیلر کہ، اللہ تعالیٰ حضرندہ، وانک کتابنہ، وانک رسولنہ، و مسلمانلر ننگ اماملرینہ، و عامۃ مسلما نلرہ «حدیثک تفصیلی معناسی» دین دہ آمر مہیم اولمیش نصیحت بیز نر سہیہ متعلق۔ در انچی اللہ تعالیٰ یہ، بو ایسہ اللہ تعالیٰ

دین ایلہ نصیحت مناسبتی عالمرہ خفی ایما یسہ دہ عوملرہ بیک محفی در. بو ایکئی سین اورتہ سندہ بولعان مناسبتنی تفہیم و بیان خواصلر. نظرا «تاکید او اسدہ عواملرہ نظرا» تاسیس اولوب نتیجہ دن خالی اولمز. بناء علیہ بورادہ دین ایلہ نصیحت مناسبتن انگلاتب اوتم. دین معناسی عواملرہ دہ اجمالی معلوم. نصیحت معناسی آچیق مفہوم توگل.

نصیحت تورای معنالری مخیط برکلمہ جامعہ در. اختصاراً ایتولعانده معناسی فارسی دہ «حیر خواہ» اولوب بیز چہ (بخشی لبق تیرو) در. دیمک نصیحت ایدوچی ذات نصیحت ایدولمیش ذاته یحشی لبق تیلو۔ چی ٹولہ در. منہ شول نصیحت دین مبین اسلام امورندن بر امر مہم در. شویلہ کہ دینک وجودہ چیقووی، ودوام وثباتی شول نصیحتہ موقوفدر. دین ایلہ نصیحت مناسبتنی شوندن عبارتدر. بو مقدمہیی امام مسلمک رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم دن سند صحیح متصل ایلہ، تمیم داری صحابی رضی اللہ عنہو ساطتی ایلہ روایت ایتدیگی حدیث صحیح اثبات ایتہ در، «عن

رت لرین تعظیم، ویاشلرینه ترحم وشفقت دن عبارتدر. «الحاصل» تجدیث ایتدیگیمیز حدیث رسول الله صلی الله علیه و... منانگ جوامع الکلم لرنندندر. دین اهل لرینه شول بیش نرسه یه تفصیل ایتدیگیمیزچه نصیحتی ایجاب ایدر. دین، دیانت دعوا ایدوچیلره شول نصیحتلری ادا اتمک وظیفه لازمه‌در. خصوصاً حدیث شریفانگ ۵۷نجی قسمی عاقل‌لر، بالخاصه علما لهر ذمه لرینه آخیر وظیفه دینییه‌سی ساله‌در. اول ایسه مسلمانلره بقدر الوسع والطاقه امر معروف، نهی منکر، والارنی ارشاد کبی نافع ومصلح شی لردن، عبارتدر. تاتارستان ده‌عی دینی قرداشلریمیز علما لره بو وظیفه دینییه ادا سنه‌بندل طاقت و صرف دقت ایتسه‌لرده، بزم ترکستان خصوصاً قزاقستان علمالرنده بو وظیفه مقدسه‌یی قناعت ایدر یلیق درجه‌ده ادا ایتما عه‌ساعی لر عایت کم کورونده‌در لر. لهند سوزومنی قسقه قیلوب تاتارستان عامالرینه تشکر می تبلیغ اثر نده، ترکستان علما لرینه شول وظیفه دینییه خفته‌ده توصیه ایدم. وماعلینا الله البلاغ المبین انتهى.

«حسنب مبشرخان طرازسی»

یه ایمان و حلدانیتنه حصت اعتقاد، عبادتته احلاص نیت، مامور ائنه امثال منهیاتندن اجتنابده بندل طاقت، آنانگ نعمتلرینه اعتراف و تشکر دن عبارتدر. ۲) آنانگ کتابنه بو ایسه کتابانگ حق، آنانگ طرفندن وحی منزل ایددیگنه ایمان. آنانگ مثلنه بر ارکمیه‌سی ئی عدم قدرته اذعان اناک تللو روتنده تصحیح ح مبانجی، وملا حظاً معانی مواعظندن اعتبار، وعدو وعیدنه تصدیق واقرار دن عبارتدر. ۳) آنانگ رسوالنه بو ایسه آنانگ نبوتنه تصدیق واقرار، والله تعالی حضر- تندن تبلیغ ایتیمیش، وتکلیفی ایتمش نرسه لرین قبول، آمرینه امثال، نهیندن اعتزال دن عبارتدر.

۴) مسلمانلرنانگ امام لرینه بو ایسه حق ایشلرده الارعه اطاعت وانقیاد ظلم وجور ایتدکلرند، آنلرعه نصیحت وحقنی کورستو یولینه کرمک. ۵) عامه مسلمانلره بو ایسه آلارنی دینی ودنیایو مصلحتلره ار- شاد، والارغه دنیا واخرتده فائده‌لی شی لری تعلیم، والاردان کفی اذی، والارغه قوای وفعالی ایعانه، والاردن دفع مضرت، والارغه جلب منفعت، والارنی رفق ایله معروف عه‌امر و منکر دن نهی، والارنانگ نا-

خاتونلارغه قدر کیچه‌سنده سویله نکان وعظ نمونه‌سی

قرانده ثوابلار سویلی بز خاتونلارنانگ عمل لری حقنده ذکر ایتولمی دیب سورا- عان مونا شول حقده انی لاضیع عمل

یغمبر مز محمد صلی الله علیه وسلم نانگ خاتونی ام سلمه رضی الله عنها ای الله نانگ رسولی الله تعالی ایرلرنانگ عمل لرینه

خامك منكم من فكر او تشي بعنكم من

بعض ديگان آيتنى ايندركهن مضمونى مېن سزاردن كيرهك اير بولسون كيرهك خاتون بولسون عمل قىلغوجى لارنىڭ عمل لرون ضايغ قىلمام بلكه ثواب و اجر لرن بىرور من ديگان يحشى عمل لرنىز كه ثواب وه ناچار عمل لرنىز كه عقاب عذاب قه تيوشلى بولورده اير لرنىز خاتونلارنىڭ كېك و خاتونلارنىڭ نكزده اير لرنىز نكز كېك ديمكدر، شونڭ اوچون اير لرن بىرله بىرگوك خاتونلارده يحشى اشلر بىرله بىرولب يمان و يازاماز اشلردن تىلغانلار يحشى اشلر جملەسەنن اينك اول فرض عملار نماز روزه كېك، مونا حازر الله فرض قىلغان اسلام دينى نڭ ركن لرندن بولغان روزەنى توتوب الله نڭ يوعاريدنا اوقولغان آيتە و عەسى بويىنچە بىك كوپ ثوابلار و اجرلر تاپىنكز شوشى روزه كېك ئوك نمازده، الله نڭ فرض قىلغان يىنكىلكە صانارە يارامى تورعان بىر فرضدر بالغ بولغان اير بولسون خاتون بولسون اوتەمى قالدر و هيچ ياراميدىر، بىز خاتونلار نماز نڭ فرض قدرلى سن گنە بولسەدە وقتندە اوقورە تىوشمىز، بىز نڭ پاك و باشقەچەدە وقتلارمىز بولغانلىقدان اول وقتدە قالغان نمازلارمىز نڭ قىياسىدە تىوشلى بولمى. چونكە آندى وقتلارمىز دە نماز شەلايوقى روزه دە يو كلنمى مگر رو- زەنك قىياسى تىوشلى بولا. بىز خاتونلارە روزه توتو فرض بولسەدە شريعتىمىز خاتون-

نار حقتە يىنكىلكە تارە قىلغان مونا

يوكلى خاتونلار هم بالا ايمزە تورغانلارغە اگر اوزينە با بالاسينە ضرر كىسلورلك بولسە روزە سن آچىب باشقە كونلار دە توتارغە رحىت ايتولكان، مونا بىز خاتونلاردن كوپلرمىز گە اسلام دينى نڭ ركن لرندن ايكي گنە فرضنى قالدرمى طرشب اوتەر گە قالا شولارنى اوزبىز اوتەب قول آستىز داغى تربىلەرى لازم بولغان بالالار- مزغە كوچرگچ بولورغە تىوشلى مزا اگر شول اشلرنى اوزبىز قىلماساق بالالارمىزغە نىچوك ايتوب قوشا اورمىز خصوصاً بالالار تربىەسى كچى ياشلرنىڭ انا لار اوستوندە بولغانلىقدان اگر انا لار يحشى تربىە ايتسەلر بالالارغە يحشى فعل كوركام اش و يحشى سوزلر بلە كوچرگچ بولسەلر آندى انا لار نڭ بالالارى يحشى بولوب ئوسولەرى بىك اميدلى خصوصاً بالالارغە بىر تربىەلى بالانى كوچرگچ ايتوب انا اويالەمى سىنكە و فلان نڭ بالاسىنن انا اوز نىچوك انصافلى ئەشەكى سوز ايتمى بالالار بلە صوعشمى قچقرشمى كشى نرسە سىمە تىمى ديگان كېك سوزلەر ايلە يحشى خلق لارە عادت لىدرر گە تىوشلى مزا قول و آيلاق اوست و باشلارنى پاك يورتر گە ياكلەك كە اوپرەتر گە تىوش چونكە بىز نڭ دىنمىز هر ئىشە پاكلەك ايلە بىورەدر پەمبىر بىز النطفة من الايمان دىگان پاك بولو پاك يوررو مؤمن لك علامتى ديگان كىمىم سالوم ايسكى بولسون پاك

بولسون ایسكى لك عیب توگل فقط
شابشق یورو تربیه سزلك علامتی.

فسقهسى بز اسلام خاتونلاری دینمز
اسلام دینی بولدهی اوچون شول دیننگ
اویره تووی بوینچه یورورگه شولایوق
بالالارهنی شول یولده تربیه لرگه تیوشلیمز.
اگر دینمز قوشقه نچه یورسهك هم بالالا-
رمزنی شول یولده تربیه ایتسهك دنیاده
هم آخرته بختلی بولورومز بیک امیدلی.
حکومتز شورالار حاکیمیهتی بز
خاتونلارعه بیک زور حریتلر بیردی
شوننگ آرقاسنده قایسی ظالم ایرلرننگ
ظلم لرنندن خاتونلار قوتلی ئلكدهگی
کبک ایرلرننگ تلهسه نیچوك قیناب صرعب
قووب جیبهر و کبک أشلرینه چیک قویلدی
شریعتزده ئلهله قاپاندان شولای چیک
قویلعان بولسده شریعت یولی ایله یورو-
چی ایرلرمز آز بولقدان بزنی ظلم
آستنده ایزه لر ایدی مونا به حکومتز
آندای لارنی آوزاقلادی بز موننگ اوچون
حکومتزگه رحمت اوقورعه بورچلی مز.
دینمز شریعتز قوشقانچه کورکام
خلق یحشی صفتلار خصوصاً بز خاتون
قزلارده بولورعه تیوشلی خصوصاً حیا-
صفتی بو اویالو تارنغو دیگان سوز حیا
دیگاچده بیت توتو قاچوب یورو دیگان
سوزگنه توگل بزده عادت بیتن یاشرمهسه
حیاسز اویاتسز دیلار یوق چن حیانی
پعبیرمز مونا بولای دیگان «ان تحفظ
الرئس وما وعی والبطن وما حوی»

مضمونی باشنی و باش جیعان اعضالرنی
کوز قولاق و تل کبک لرنی صاقلاماق
شولایوق اچ و اچ جیعان اعضالرنی
حرمدان صاقلاماق دیگان سوز. دیمک
کوزنی قولاق و تل لرنی حرمدان صاقلاماق
قورصاق و قورصاق جیعان اعضالرنی حرمدان
صاقلاماق چن معناسی ایله حیا بولادر.
بز خاتون قزلارده کشی عیب تلاو سوز
یورتو کبک ایك بوزوق نش بیک شاع
شولارنی قویو و طیلو تیوشدر الله تعالی
قرآنده ولا یغتیب بعضکم بعضا بر برگزنی
عیبت ایدشمانکز هم یا ایها الذین آمنوا
لا یسخر قوم من قوم عسی ان یکونو احبرا
نهم ولانساء من نساء عسی ان یکن حیرا منهن
ولاتلهزوا انفسکم ولا تنابزوا باللقاب
بئس الاسم الفسوق بعد الایمان و من لم
یتب فالولئک هم الظالمون مضمونی ای
مؤمن ایر هم مؤمنه خاتونلار سزدن بر
برنگزنی مسخره قیلشماسونلر الله قاشندا
مسخره قیلنمش ایر و خاتونلار مسخره
قیلوچی ایر و خاتونلاردن آرتوق بولوی
ممکن و اوزنکز کبک دین قونداشلهر-
نکزگه عیب لاریاقمانکز بر برنگزنی ناچار
اسملار ایله انده ششمانکز شوشندی
یاراماز أشلردن طیلمو وچیللا اوزارینه
ظلم ایتوچیلر عذابقه دوچار اولوچیلر دیدور.
تکرار ایتهم بز آنالار بالالار تربیه سنده
آلارعه دین اویره توده دین ادب لری ایله
ادبلندرب کورکام خلقلار اویره توده
اوزبز آلارعه کوچرئچ بولورغا الله ننگ

اوزندن الوغ لارنى الوغلاو و انصافسىز بولماو كىشى نرسه سينه تيمه و . يالغانلاو كىك ناچار خاقلارنى بلدىرب تورورغه تيوشىلى.

مىن شوشى قدرلى ايله سوزمنى كيسب طاعنده يخشى طولئراق و عظللارنى امل- ملارنىڭ مسجىد و عطلارنده ايشتورگه ممكن لكىنى ايتوب اوزام.

نوركهى امامى صالح تايشى ره فېقهسى عفيفه.

بارلغن بتون دئىداغى نرسه لهر الله نىڭ بار قىلوى ايله بار بولولارن قوياش آى كوك يىر آغا طاش هم بىز آدملهر هر قايموز الله نىڭ بار ايتوى ايله بار بولومزنى اولكاندان صونىڭ قىردن قوبارلوب ينهدن تر لب دنيا ده بحشى بولغانده آخرت ده بختلى بولوب اوجما حلى بولونى اكر ياوز ناچار آدم بولغانده بختسىز بولوب اوت ايله عتاب قه تيوشلى بولو كىك اشلرنى بالالارغه آڭلاتورغا و آتا انالارنى الوغلاو

دېنييه نظار تنده ۱۹۲۵ نچى يل ۱۲ نچى ماى عمومى مجلسنده بولغان قرار.

دېنييه نظارتنى طرفندان ۱۹۲۳ نچى يل، ۱۵ نچى سېنتا بېردە ۳۷۲۵ سان بىرله تارال- غان فتوى، علماً شوراسىنىڭ طلبىنه كوره توبەندە گىچە تصحيح ايتوانه اولگىسى ده كان لم يكن حساب ايتولنهدر.

تصحيح ايتولگن فتوى.

خاتون - قىزلىر ايچون آيروم بولمىلر و آيروم ايشكلر بولغان مسجىلرده خاتون - قىزلىرنىڭ جمعه و عىدلرگه بارولرى و دىنى و عطلر ايشتولرى شىعت قاشند، درست و بىزنىڭ بىو زمانمىزده و بو اۆلكەمىزده مطلوب.

اگرده آيروم اورنلار و آيروم ايشكلر بولماسه اول وقتده محله اماملارى آزدن آينده بىر مرتبه، خاتون - قىزلىرغه خاىلاب مسجىلرده و عطل مجلسى ياسارلى.

رسول الله صلى الله عليه وسلم نىڭ خاتون - قىزلىرغه و عطل سۆيلەو ايچون بىر كون بىلگولەوى و عىدلرگه بارولارى حقند، امر ايتووى، دىملەوى ثابت امهات ست. و گاشاهد.

رئىس: رضا الدىن بن فخر الدىن.

قاضيلىر | كشاف الدىن ترجمانى
| عبد الله سلېمانى

اصلى بلەن درست. اسلام مجله سنده سر كاتىب ولى محمد ترجمانى
۱۹۲۶ يل، ۷ غىنوار.

ئاۋلدا ئۆمە.

(اسما شاھ محمد قزى)

كشلك دنيا سىنىڭ سعادتى و بەشە و چىلەرگە
شول سعادتنى تائىمىن ئىتو قىلدى بلەن
سلام شىرىعتى ھەر نەرسەدە بىر يول سزوب
قويا، بىز مۇسلمانلاردا شول يول بلەن
يۈرگەندە گىنە سعادتكە ئىرشەشچە كېزىنى
امىد ئىتە بىز.

اسلامنىڭ بىرىنچى ماقىتاولى ئىشى
يار دەملەشە شول اساسان بىزنىڭ خلىق
آراسىدا ئۆمە ئىتو ياردەمگە چاقىرۇغادەتى
شايبە بولغان. تورمىش و كىسب ئىشلەرنە
كىرگەندە بىر قىساقلا كىتكە اوچرا. ان
كشئلەرگە ئۆز كۈچى بلەن گىنە باشقارا
ئالماغان ئىشلەرنە ياقىنلارنىدان دوست
ئىشلەرنە ياردەم سوراو (ئۆمە جىيو)
عيب ئىش توگىل. بونداي كشئلەر قىندە
چاقىرلمىش كشئلەر (تعاون و اعلى البر و التقوى
و لانعاون و اعلى الاثم و العدوان) ايز گولك
و تقوالق بولغان ئىشلەرگە بولاشلىق
كورسەتگىز، گناھ و ظلم بولغان ئىشلەرگە
بولشلىق كورسەتگىز، دىگەن قرآن سوزى
خاطرگە آلۇب بولشلىق كورسەتولرىدە
شرعا تىيىشلىق و ماقىتاولى ئىشدر.

لكن بىز مۇسلمانلار قىنداشلىك جىبن
الغلاوئو چون بولغان بوندى زور مشرۇع
نشلەرنى بوز قلىق بلەن بىويورا تورغان
نفسىزگە (نفس اماره) ئىبەر، يولنىدان
چىعارب بىەرەسز، شونىڭ نىتىجەسىدە يىخشى

رسول الله صلى الله عليه وسلم حدىشندە
(كلكم راع و كلكم مسئول عن رعيتہ،
و كل راع مسئول عن رعيتہ)دى. سز ھەر
قايسىڭىز ساقچىلار سىز، ئۆز قول ئاستىڭىزدا
بولغان ئىيەر چىلەرگىز قىندە سز
جوابقا تارتولاسىز دىمىكەر. عائىلە باشىدا
بولغان آنا ئانىسى شول عائىلەنىڭ كىرەكلەرنى
يىتىرگۈز، بالالارغا يىخشى تىرىيە بىيرو، ماتور اخلاق
ئۇيەرتەتو، آلارنى بوزۇق مۇجلىسلردان ساقلاو
بۇزۇق ئىشلەرگە عادىتلەنۇدن توقتاتو كىك ئىشلە
رنى يىرىنە يىتىرگۈزگە بور چىلار و جواب
آستىدا تورالار. رسوالله ايكىنچى حدى
يىشندە (ايماراع غش رعيتہ فھو فى النار)دى
ئۆز تىرىيە و حمايەسىدە بولغانلارغا چىانت
ايتكەن ساقچى اوتدا، دىمىك.

اسلام دىنىدە بولونى دعوا قىلۇب
يۈرۈچىلەرگە بۇ حدىشلەر عائىلە ئىش
بور تودە و توزوك ئىتەرگە ترشودا، عائىلەنى
اسلام دابى و اخلاقى بلەن يىتىشدرودە زور
دستور (مۇياق) ايتلۇب يۈرتوارگە تىيىشلى.
اقلاب سىوگىندا دىنيالار تۇزەلب
ھەر تورلى كىسب يوللارى آچلۇب كىتو
بلەن ھەر كىم بىر درجە راحت عمر ئىتە،
كىف صفا قىلا باشلادى. اسلام شىرىعتى
حلال و مباح دائىرەسىدە كوگىل ئاچولارنى
بىگۈلى حرام ئىتمى، ئول ھەر كىمى بىتون
دىنلارنىدىن كىسلوگە ئۇنەمى لىكن

اش دىب نيت قىلوب اشبزگه بخشى
جزاً كوتۇ اورنۇنا، الله تەلە قاشنىدا بىندەلەر
آراسىندا قارا يۇزاي بولابز.

هر تۇرلۇ خلىق آراسىندا عادت بولغان
كېك، بۇنىڭ مىسلمانلار آراسىندا دا اول
يېرىندە ئومە جىيو، ياردىمگە چاقىر وعادىتى بار.
باشقىە ملتىلر ئوزىنىڭ دىنى جولا لارنى ناموافق
ياردام كورسەتكەن كىشىلەرگە ئىسرتكىچىلەر
حاضرلىب حرمت كورسەتولرى عادت
بولب كېنىكەنگە، بۇنىڭ مىسلمانلاردا شول
عادتلىرگە ئىيەرب شرعا حرام، مىسلمانلارغا
قوللانودورست بولماغان رەوشدە حرمتلىر
ياساب ئومەگە كىلگەنلرنى سىلاو عادت
بولب كېنىكەن، و بو جىلىشلاردا قارت و
يەشلىرنىڭ بىرگەلىب ئىسرسىوو تۇرلۇ قباحىلىك
لر قىلب آدم چىركەنر درجەگە كىلولىرى،
ئىسرسەگەندەن سولۇق عقالمىرى توبهر قباحىلىك
و جولەرلىكلەرنى دورست كورولرى دە بىك
تارالغان. ئومەلەرنىڭ قايسىلارى يەش يىكت
و يەش قىزار قاتناشى بىلەن بولغانلارى
بار. بو ئومەلر ايندى يەش ئوسمر قىزارنىڭ
عمرلىك سعادىلرن جويوغە و آزەن ئىر.
لرنىڭ ترناغىنا تۇشبى ھلاك بولولارنىسا
سبب بولالار. بوندى قىلر ئومەلردە اوچراش
قەن يىكتلىرىنە سوكنىدان بارورغە مجبور
بولسالاردا، تىلەر تىلەمەس آلغان يىكتلردن
اوزاق تۇرمى آبرولورغا مجبور بولنلار،
عەرلىرى بوينچا ئوكىنچو سفالىك، قالالار.
شول حالەر كون دىيەرىك كوز آلمىندان
ئوتب نورسەلردە، عافلى آنا نالار قىلارنىڭ

كىلەچەگىن او يىلا، مېچە، شول ئومە جىلىشلار.
ئىنا مەعصوم قىزلارن بورتب ھلاك ايتەر.
ئچو و تارتو، مجلسلەرن كورب بىلالار
و يەش ئوسمرلر آراسىندا شول بىوزق
مجلسلەرگە ئىيەلەش، شولارنى بر عادى
ئىس حساب ئىتە بارو و آرتىدا بارو
تويەسى ئوسە بارا. بو ئىشلەر، بونداي
بوزوق عادتلىر بۇ مىسلمانلارنىڭ دىياچەكى
ئوچون بىك قورقنچىلى حاللەردىنر. بۇ
بالالار بىزنى اوقمىشلى، دىياكوتەرگە ياراقلى
و كىلەچەك بوزولارنى سعادتكە ئىرشىدەر
پورغان يولدا تىربىيە ئىتىراورنىدا، آلا رعا
پوزق تىربىيەلر بىرسەك، آلارنىڭ بوزق
تەربىيە آلولارنىسا بۇ آنالار ئوز بىز ئورنەك
بولساق نى بختىزلىك بىت.

بونداي بوزق مجلسلرنى بولدىر وعا
شونداي يىرلەرگە قىز بالالارن يىبەرب
ھلاك ئىتەرگە كوب وافت حاتىلار سبب
بولا، تۇرلۇ يالغان خىلەلر بولە آتالارن
آلدا ب قىزلارن شوندى جىيىلىشلارغا يىبەرلر.
سىز حاتونلار باشقالار، حىتى ئىرگىز
بولسالاردا مونى بولدىر وعا تىلەسلەر فارشى
نوروكىز؛ بونداي گىناھلى ئىشلردە ئىرلر گەدە
اطاعت تىيشلى، توگىل، پەمبىر بىز: (لاطاعەمخ.
لموق فى معصيت الخالق) دىب گىناھ بولغان
ئىشلەردە بر كىمگە بوى سونارغا قوشمى،
بۇ مىسلمانلار آراسىندا ئومە بولساده انى
تىربىيەلر رەوشدە ئوتكەر و وئوابلى بر عمل
ئىتىوچاراسن كورو تىيش. بو بولدىر و
قان كىشىلەر: (من سن فى الاسلام سنته حسنه

عمل قیلعان کشتلار گناھسی سانچا گناھ
 بواور، دیم کدر. بزمسلمانلار
 ایرلر بزم اتنلار بزم، اسلامنی یه شد تو وئوسد
 رو ئو چون آرابزدا یحشی عادتله رنی
 چعارا بارورعه، یحشی چقغان عادتله رنی
 اونتماسا ابوزق ویمان عادتلر نی بتروب چن
 مد نیت و سعادت یولئنا کروور گه
 تر شرعه بور چلیلار بزم.

فله اجرها و اجر من عمل بهاد و من سن
 فی الاسلام سننه سیئته فله وزرها و وز من
 عمل بها حدیثی مفهومیچه اجر گه مستحق
 بولا چاقلار در. معناسی: بره و اسلام
 ده یحشی عادت چعارسه آگا ئوز عملی
 و ئییه رب عمل قیلعان کشتلر اجری
 مقدار نچه اجر بولر، بره و اسلام ده یمان عادت
 چعارسا ئوز عملی ننگ گناھسی و ئییه رب

ناشر و محرر ئو چن: ولی محمد ترجمانی.

اورتا آسییا و قازاغستان مسلمان لاری
دینیہ نظاراتی نك

۱۳۷۷ نچی هجری یلی اوچون

دینی کالینداری

کالیندار اورتا آسییا و قازاغستان مسلمان لاری دینیہ نظاراتی ده
تحریر تاپیب طبع ایتدیرلدی.

تاشکند شهری ۱۳۷۷ نچی هجری - ۱۹۵۷ - ۱۹۵۸ نچی میلادی یلی

محرم (عاشور) آیی

۱۳۷۷ نچی هجری یل

۳۰ کون

۱۹۵۷ نچی میلادی یل

تاشکندده				آوغوسن	هه	آی کونلاری	تاشکندده				ایپول — آوغوسن	هه	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
باتادی	چیقادی	باتادی	چیقادی				باتادی	چیقادی	باتادی	چیقادی			
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س
۲۶	۸	۳۱	۶	۱۳	۱۶	سه‌شنبه	۴۴	۸	۱۶	۶	۲۹	۱	دوشنبه
۲۵	۸	۳۲	۶	۱۴	۱۷	چارشنبه	۴۳		۱۷		۳۰	۲	سه‌شنبه
۲۴		۳۳		۱۵	۱۸	پنجشنبه	۴۲		۱۸		۳۱	۳	چارشنبه
۲۳		۳۴		۱۶	۱۹	جمعه	۴۱	۸	۱۹	۶	۵۱	۴	پنجشنبه
۲۲	۸	۳۵	۶	۱۷	۲۰	شنبه	۴۰		۲۰		۲	۵	جمعه
۲۰		۳۶		۱۸	۲۱	یکشنبه	۳۹		۲۱		۳	۶	شنبه
۱۸		۳۷		۱۹	۲۲	دوشنبه	۳۷	۸	۲۲	۶	۴	۷	یکشنبه
۱۷	۸	۳۸	۶	۲۰	۲۳	سه‌شنبه	۳۶		۲۳		۵	۸	دوشنبه
۱۵		۳۹		۲۱	۲۴	چارشنبه	۳۵		۲۴		۶	۹	سه‌شنبه
۱۳		۴۰		۲۲	۲۵	پنجشنبه	۳۴	۸	۲۵	۶	۷	۱۰	چارشنبه
۱۲	۸	۴۱	۶	۲۳	۲۶	جمعه	۳۳		۲۶		۸	۱۱	پنجشنبه
۱۱		۴۲		۲۴	۲۷	شنبه	۳۲		۲۷		۹	۱۲	جمعه
۱۰		۴۳		۲۵	۲۸	یکشنبه	۳۰	۸	۲۸	۶	۱۰	۱۳	شنبه
۹	۸	۴۴	۶	۲۶	۲۹	دوشنبه	۲۹		۲۹		۱۱	۱۴	یکشنبه
۸		۴۵		۲۷	۳۰	سه‌شنبه	۲۸		۳۰		۱۲	۱۵	دوشنبه

محرم آیینیک (عاشورا آیینیک) برنچی کونی دوشنبه ۱۳۷۷ نچی هجری یلینیک
 محرم نیك برنچی کونی ۱۹۵۷ نچی میلادی یلینیک ۲۹ نچی ایولیدن باشلنگن.

صفر آیی

۱۳۷۷ نچی هجری یل

۲۹ کون

۱۹۵۷ نچی میلادی یل

تاشکنده				تاشکنده	صفر	آی	کونلاری	تاشکنده				تاشکنده	صفر	آی	کونلاری
کون		چیقادی						کون		چیقادی					
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س
۴۵	۷	۱	۷	۱۲	۱۶	پنجشنبه	۷	۸	۴۵	۶	۲۸	۱	چهارشنبه		
۴۳	۷	۲	۷	۱۳	۱۷	جمعه	۵		۴۷		۲۹	۲	پنجشنبه		
۴۲		۳		۱۴	۱۸	شنبه	۳		۴۸		۳۰	۳	جمعه		
۴۰		۴		۱۵	۱۹	یکشنبه	۱		۴۹	۶	۳۱	۴	شنبه		
۳۸	۷	۵	۷	۱۶	۲۰	دوشنبه	۰	۸	۵۰		۱	۵	یکشنبه		
۳۷		۶		۱۷	۲۱	سه‌شنبه	۵۹	۷	۵۰		۲	۶	دوشنبه		
۳۵		۷		۱۸	۲۲	چهارشنبه	۵۸		۵۱	۶	۳	۷	سه‌شنبه		
۳۳	۷	۷	۷	۱۹	۲۳	پنجشنبه	۵۶		۵۳		۴	۸	چهارشنبه		
۳۰		۸		۲۰	۲۴	جمعه	۵۴		۵۴		۵	۹	پنجشنبه		
۲۸		۹		۲۱	۲۵	شنبه	۵۲	۷	۵۵	۶	۶	۱۰	جمعه		
۲۶	۷	۱۱	۷	۲۲	۲۶	یکشنبه	۵۱		۵۶		۷	۱۱	شنبه		
۲۴		۱۲		۲۳	۲۷	دوشنبه	۴۹		۵۷		۸	۱۲	یکشنبه		
۲۲		۱۴		۲۴	۲۸	سه‌شنبه	۴۷		۵۸	۶	۹	۱۳	دوشنبه		
۲۰	۷	۱۵	۷	۲۵	۲۹	چهارشنبه	۴۶		۵۹		۱۰	۱۴	سه‌شنبه		
—	—	—	—	—	—	—	۴۶	۷	۰		۱۱	۱۵	چهارشنبه		

ربیع الاول آبی

۱۹۵۷ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۷۷ نچی هجری یل

تاشکندده				اوساتینبیر	ربیع الاول	آی کونلاری	تاشکندده				سنبلیر - اوساتینبیر	ربیع الاول	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
باتادی	کون	چیقادی	کون				باتادی	کون	چیقادی	کون			
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س
۵۶	۶	۳۰	۷	۱۱	۱۶	جمعه	۱۸	۷	۱۶	۷	۲۶	۱	پنجشنبه
۵۴		۳۲	۷	۱۲	۱۷	شنبه	۱۷		۱۷		۲۷	۲	جمعه
۵۲		۳۳		۱۳	۱۸	یکشنبه	۱۵		۱۸		۲۸	۳	شنبه
۵۰		۳۴		۱۴	۱۹	دوشنبه	۱۳	۷	۱۹	۷	۲۹	۴	یکشنبه
۴۸	۶	۳۵	۷	۱۵	۲۰	سهشنبه	۱۲		۲۰		۳۰	۵	دوشنبه
۴۶		۳۷		۱۶	۲۱	چهارشنبه	۱۰		۲۱	۷	۱	۶	سهشنبه
۴۴		۳۸		۱۷	۲۲	پنجشنبه	۹	۷	۲۲		۲	۷	چهارشنبه
۴۲	۶	۳۸	۷	۱۸	۲۳	جمعه	۷		۲۳		۳	۸	پنجشنبه
۴۰		۳۹		۱۹	۲۴	شنبه	۵		۲۴	۷	۴	۹	جمعه
۳۸		۴۰		۲۰	۲۵	یکشنبه	۳		۲۵		۵	۱۰	شنبه
۳۶	۶	۴۲	۷	۲۱	۲۶	دوشنبه	۱	۷	۲۶		۶	۱۱	یکشنبه
۳۴		۴۲		۲۲	۲۷	سهشنبه	۰		۲۷	۷	۷	۱۲	دوشنبه
۳۲		۴۴		۲۳	۲۸	چهارشنبه	۵۹	۶	۲۸		۸	۱۳	سهشنبه
۳۰	۶	۴۵		۲۴	۲۹	پنجشنبه	۵۸		۲۹		۹	۱۴	چهارشنبه
۲۸		۴۶	۷	۲۵	۳۰	جمعه	۵۸		۳۰		۱۰	۱۵	پنجشنبه

۱۲ نچی ربیع الاول پیغمبریمیز محمدعلیه السلامنک مولود کونلاری.

ربيع الآخر آبي

۲۹ کون

۱۳۷۷ نچی هجری ییل

۱۹۵۷ میلادی

تاشکندده			ربيع الآخر	آبي	آي كونلاري	تاشکندده		اوكتابر-نويابر	ربيع الآخر	آي كونلاري		
کون باتادي	کون چيقادي					کون باتادي	کون چيقادي					
س	م	س				س	م					
۸	۶	۵	۸	۱۰	۱۶	۲۶	۶	۴۷	۷	۲۶	۱	شنبه
۷		۶	۸	۱۱	۱۷	۲۵		۴۸		۲۷	۲	یکشنبه
۷		۷		۱۲	۱۸	۲۴		۴۹		۲۸	۳	دوشنبه
۶		۸		۱۳	۱۹	۲۳	۶	۵۱	۷	۲۹	۴	سه‌شنبه
۵	۶	۱۰	۸	۱۴	۲۰	۲۱		۵۲		۳۰	۵	چهارشنبه
۴		۱۱		۱۵	۲۱	۱۹		۵۳		۳۱	۶	پنجشنبه
۳		۱۲		۱۶	۲۲	۱۸	۶	۵۵	۷	۱	۷	جمعه
۲	۶	۱۳	۸	۱۷	۲۳	۱۷		۵۶		۲	۸	شنبه
۱		۱۴		۱۸	۲۴	۱۵		۵۷		۳	۹	یکشنبه
۱		۱۶		۱۹	۲۵	۱۴	۶	۵۸	۷	۴	۱۰	دوشنبه
۰	۶	۱۷	۸	۲۰	۲۶	۱۳	۶	۵۹	۷	۵	۱۱	سه‌شنبه
۵۹	۵	۱۸		۲۱	۲۷	۱۲		۰	۸	۶	۱۲	چهارشنبه
۵۹		۱۹		۲۲	۲۸	۱۱	۶	۲		۷	۱۳	پنجشنبه
۵۸	۵	۲۰	۸	۲۳	۲۹	۱۰		۳	۸	۸	۱۴	جمعه
—	—	—	—	—	—	۹	۶	۴		۹	۱۵	شنبه

۷-نويابر اولوغ اوكتابر ساتسياليستيک ريوالوتسيه‌سينيک ۴۰ يليلگی.

جمادی الاول آبی

۱۹۵۷ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۷۷ نچی هجری یل

تاشکندده				جمادی اول	آی کونلاری	تاشکندده				جمادی اول	آی کونلاری	
کون		کون				کون		کون				
م	س	م	س			م	س	م	س			
۵۴	۵	۳۶	۸	۹	۱۶	۵۸	۵	۲۲	۸	۲۴	۱	یکشنبه
۵۴	۵	۳۷	۸	۱۰	۱۷	۵۷		۲۳		۲۵	۲	دوشنبه
۵۴		۳۸		۱۱	۱۸	۵۶		۲۴		۲۶	۳	سه‌شنبه
۵۴		۳۹		۱۲	۱۹	۵۶	۵	۲۵	۸	۲۷	۴	چهارشنبه
۵۴	۵	۴۰	۸	۱۳	۲۰	۵۵		۲۶		۲۸	۵	پنجشنبه
۵۴		۴۱		۱۴	۲۱	۵۵		۲۷		۲۹	۶	جمعه
۵۴		۴۲		۱۵	۲۲	۵۵	۵	۲۸	۸	۳۰	۷	شنبه
۵۵		۴۳	۸	۱۶	۲۳	۵۴		۲۹		۱	۸	یکشنبه
۵۵		۴۳		۱۷	۲۴	۵۴		۳۰		۲	۹	دوشنبه
۵۵	۵	۴۳		۱۸	۲۵	۵۴		۳۱	۸	۳	۱۰	سه‌شنبه
۵۵		۴۴	۸	۱۹	۲۶	۵۴		۳۲		۴	۱۱	چهارشنبه
۵۶		۴۴		۲۰	۲۷	۵۴		۳۳		۵	۱۲	پنجشنبه
۵۶		۴۵		۲۱	۲۸	۵۴	۵	۳۴	۸	۶	۱۳	جمعه
۵۶		۴۵		۲۲	۲۹	۵۴		۳۵		۷	۱۴	شنبه
۵۷	۵	۴۵	۸	۲۳	۳۰	۵۴		۳۵		۸	۱۵	یکشنبه

۵ نچی دیکابر س س س ر کونستیتوتسیه سی کونیلر.

جمادی الآخر آبی

۱۹۵۸ - ۱۹۵۷ نچی میلادی

۲۹ کون

۱۳۷۷ نچی هجری ییل

تاشکنده				نوار	نهادی الآخر	آی کونلاری	تاشکنده				نیکه-نوار	نهادی الآخر	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۱۰	۶	۴۹	۸	۸	۱۶	چارشنبه	۵۷	۵	۴۵	۸	۲۴	۱	سهشنبه
۱۱	۶	۴۹	۸	۹	۱۷	پنجشنبه	۵۸		۴۶		۲۵	۲	چارشنبه
۱۲		۴۹		۱۰	۱۸	جمعه	۵۹		۴۷		۲۶	۳	پنجشنبه
۱۳		۴۹		۱۱	۱۹	شنبه	۵۹	۵	۴۸	۸	۲۷	۴	جمعه
۱۴	۶	۴۸	۸	۱۲	۲۰	یکشنبه	۰		۴۸		۲۸	۵	شنبه
۱۵		۴۸		۱۳	۲۱	دوشنبه	۱	۶	۴۸		۲۹	۶	یکشنبه
۱۷		۴۷		۱۴	۲۲	سهشنبه	۲		۴۸	۸	۳۰	۷	دوشنبه
۱۹	۶	۴۷	۸	۱۵	۲۳	چارشنبه	۲		۴۹		۳۱	۸	سهشنبه
۲۰		۴۶		۱۶	۲۴	پنجشنبه	۳		۴۹		۱	۹	چارشنبه
۲۱		۴۶		۱۷	۲۵	جمعه	۴		۴۹	۸	۲	۱۰	پنجشنبه
۲۲	۶	۴۵	۸	۱۸	۲۶	شنبه	۵	۶	۴۹		۳	۱۱	جمعه
۲۴		۴۵		۱۹	۲۷	یکشنبه	۶		۴۹		۴	۱۲	شنبه
۲۵		۴۴		۲۰	۲۸	دوشنبه	۷		۴۹	۸	۵	۱۳	یکشنبه
۲۶	۶	۴۳	۸	۲۱	۲۹	سهشنبه	۸		۴۹		۶	۱۴	دوشنبه
—	—	—	—	—	—	—	۹		۴۹		۷	۱۵	سهشنبه

برنچی نوار، چهارشنبه - میلادی ۱۹۵۸ نچی ییل باشی - ۹ نچی جمادی الآخر گه توغری کیلادی.

رجب آیی

۱۹۵۸ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۷۷ نچی هجری یل

تاشکنده				۳۰	۲۹	آی کونلاری	تاشکنده				۲۹ - فیورال	۲۸	آی کونلاری
کون باتادی		کون چیقادی					کون باتادی		کون چیقادی				
م	س	م	س					م	س	م	س		
۴۶	۶	۳۰	۸	۶	۱۶	پنجشنبه	۲۷	۶	۴۳	۸	۲۲	۱	چهارشنبه
۴۷		۲۹		۷	۱۷	جمعه	۲۸		۴۲		۲۳	۲	پنجشنبه
۴۹		۲۸		۸	۱۸	شنبه	۳۰		۴۲		۲۴	۳	جمعه
۵۰		۲۷		۹	۱۹	یکشنبه	۳۱	۶	۴۱	۸	۲۵	۴	شنبه
۵۱	۶	۲۵	۸	۱۰	۲۰	دوشنبه	۳۲		۴۰		۲۶	۵	یکشنبه
۵۲		۲۴		۱۱	۲۱	سهشنبه	۳۲		۴۰		۲۷	۶	دوشنبه
۵۴		۲۳	۸	۱۲	۲۲	چهارشنبه	۳۴	۶	۳۹	۸	۲۸	۷	سهشنبه
۵۵	۶	۲۲		۱۳	۲۳	پنجشنبه	۳۶		۳۸		۲۹	۸	چهارشنبه
۵۶		۲۰		۱۴	۲۴	جمعه	۳۸		۳۷		۳۰	۹	پنجشنبه
۵۷	۶	۱۹	۸	۱۵	۲۵	شنبه	۳۹	۶	۳۶	۸	۳۱	۱۰	جمعه
۵۸		۱۸		۱۶	۲۶	یکشنبه	۴۰		۳۵		۱	۱۱	شنبه
۵۹	۶	۱۷		۱۷	۲۷	دوشنبه	۴۱		۳۴		۲	۱۲	یکشنبه
۰	۷	۱۶		۱۸	۲۸	سهشنبه	۴۲		۳۳	۸	۳	۱۳	دوشنبه
۱		۱۴		۱۹	۲۹	چهارشنبه	۴۳		۳۲		۴	۱۴	سهشنبه
۲	۷	۱۲	۸	۲۰	۳۰	پنجشنبه	۴۴	۶	۳۱		۵	۱۵	چهارشنبه

شعبان (برائت آبی)

۲۹ کون

۱۳۷۷ نچی هجری یل

۱۹۵۸ نچی میلادی

تاشکندده			شعبان (برائت آبی)	آی کونلاری	تاشکندده				شعبان (برائت آبی)	آی کونلاری		
کون باتان	کون چیقادی				کون باتادی	کون چیقادی		فیراتان			شعبان (برائت آبی)	
	س	م	س	م		س	م					
۷	۴۷	۷	۸	۱۶	شنبه	۳	۷	۱۰	۸	۲۱	۱	جمعه
	۴۶		۹	۱۷	یکشنبه	۵		۹		۲۲	۲	شنبه
	۴۴		۱۰	۱۸	دوشنبه	۷		۷		۲۳	۳	یکشنبه
	۴۲		۱۱	۱۹	سهشنبه	۸	۷	۶	۸	۲۴	۴	دوشنبه
۷	۴۱	۷	۱۲	۲۰	چهارشنبه	۹		۴		۲۵	۵	سهشنبه
	۳۹		۱۳	۲۱	پنجشنبه	۱۰		۳		۲۶	۶	چهارشنبه
	۳۷		۱۴	۲۲	جمعه	۱۲	۷	۱	۸	۲۷	۷	پنجشنبه
۷	۳۵	۷	۱۵	۲۳	شنبه	۱۳		۰		۲۸	۸	جمعه
	۳۴		۱۶	۲۴	یکشنبه	۱۴		۵۸	۷	۱	۹	شنبه
	۳۲		۱۷	۲۵	دوشنبه	۱۵	۷	۵۷		۲	۱۰	یکشنبه
۷	۳۱	۷	۱۸	۲۶	سهشنبه	۱۶		۵۵		۳	۱۱	دوشنبه
	۳۰		۱۹	۲۷	چهارشنبه	۱۷		۵۳	۷	۴	۱۲	سهشنبه
	۲۸		۲۰	۲۸	پنجشنبه	۱۸	۷	۵۱		۵	۱۳	چهارشنبه
۷	۲۶	۷	۲۱	۲۹	جمعه	۱۹		۵۰		۶	۱۴	پنجشنبه
—	—	—	—	—	—	۲۰		۴۹		۷	۱۵	جمعه

شعبان ناک ۱۵ نچی گه اوتهر کیچدسی جمعه کونینگه تعلق برائت کیچدسیلر.
۸ نچی مارت خلق آرا خاتون - قزلار کونی.

رمضان (روزه) آبی

۱۹۵۸ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۷۷ نچی هجری یل

تاشکندده				آب	رمضان (روزه آبی)	آی کونلاری	تاشکندده				آب	رمضان (روزه آبی)	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
باتادی	چیقادی	باتادی	چیقادی				باتادی	چیقادی	باتادی	چیقادی			
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س
۵۳	۷	۵۹	۶	۶	۱۶	یکشنبه	۳۷	۷	۲۴	۷	۲۲	۱	شنبه
۵۴		۵۷		۷	۱۷	دوشنبه	۳۹		۲۲		۲۳	۲	یکشنبه
۵۵		۵۵		۸	۱۸	سهشنبه	۴۰		۲۰		۲۴	۳	دوشنبه
۵۶		۵۳		۹	۱۹	چارشنبه	۴۱	۷	۱۸	۷	۲۵	۴	سهشنبه
۵۷		۵۲	۶	۱۰	۲۰	پنجشنبه	۴۲		۱۶		۲۶	۵	چارشنبه
۵۸		۵۱		۱۱	۲۱	جمعه	۴۳		۱۵		۲۷	۶	پنجشنبه
۵۹	۷	۴۹		۱۲	۲۲	شنبه	۴۴	۷	۱۳	۷	۲۸	۷	جمعه
۰	۸	۴۸	۶	۱۳	۲۳	یکشنبه	۴۵		۱۱		۲۹	۸	شنبه
۲		۴۶		۱۴	۲۴	دوشنبه	۴۶		۹		۳۰	۹	یکشنبه
۳		۴۵		۱۵	۲۵	سهشنبه	۴۷	۷	۷	۷	۳۱	۱۰	دوشنبه
۴		۴۳	۶	۱۶	۲۶	چارشنبه	۴۸		۷		۱	۱۱	سهشنبه
۵	۸	۴۲		۱۷	۲۷	پنجشنبه	۴۹		۵		۲	۱۲	چارشنبه
۶		۴۰		۱۸	۲۸	جمعه	۵۰	۷	۴	۷	۳	۱۳	پنجشنبه
۷		۳۸		۱۹	۲۹	شنبه	۵۱		۳		۴	۱۴	جمعه
۸	۸	۳۶	۶	۲۰	۳۰	یکشنبه	۵۲		۰	۷	۵	۱۵	شنبه

رمضان نكٔ بر نچی کونی شنبه ۲۲ نچی مارتدا باشلانادی.
۲۷ نچی رمضانگه اوتهر کبچهدسی لیلۀ القدر کیچهدسیدور.

شوال (حیت آبی)

۱۹۵۸ نچی میلادی

۲۹ کون

۱۳۷۷ نچی هجری ییل

تاشکنده				آی کونلاری	تاشکنده				آی کونلاری			
کون چیقادی		س	م		کون باتادی		س	م				
کون باتادی	س			م	س	م			س			
۱۵	۸	۱۴	۶	۶	۱۶	۹	۸	۳۵	۶	۲۱	۱	دوشنبه
۲۶	۸	۱۳	۶	۷	۱۷	۱۰		۳۳		۲۲	۲	سه‌شنبه
۲۶		۱۲		۸	۱۸	۱۱		۳۲		۲۳	۳	چهارشنبه
۲۷		۱۱		۹	۱۹	۱۲	۸	۲۹	۶	۲۴	۴	پنجشنبه
۲۸		۱۰	۶	۱۰	۲۰	۱۳		۲۸		۲۵	۵	جمعه
۲۹	۸	۹		۱۱	۲۱	۱۴		۲۷		۲۶	۶	شنبه
۳۰		۸		۱۲	۲۲	۱۵	۸	۲۶	۶	۲۷	۷	یکشنبه
۳۱		۷	۶	۱۳	۲۳	۱۶		۲۴		۲۸	۸	دوشنبه
۳۲		۶		۱۴	۲۴	۱۷		۲۳		۲۹	۹	سه‌شنبه
۳۳		۵		۱۵	۲۵	۱۸	۸	۲۲	۶	۳۰	۱۰	چهارشنبه
۳۵	۸	۴	۶	۱۶	۲۶	۱۹		۲۱		۱	۱۱	پنجشنبه
۳۶		۳		۱۷	۲۷	۲۰		۱۹		۲	۱۲	جمعه
۳۷		۲		۱۸	۲۸	۲۱	۸	۱۸	۶	۳	۱۳	شنبه
۳۸	۸	۱	۶	۱۹	۲۹	۲۳		۱۶		۴	۱۴	یکشنبه
—	—	—	—	—	—	۲۴		۱۵		۵	۱۵	دوشنبه

۲۱ نچی آوریل دوشنبه کونی شوالنک برنچی سی بولیب بو کون روزه
حیتی نك برنچیسیدر.

برنچی و ایکنچی مای بوتون دونیا خلق آرا اشچیلرنک بایرام کونی.
۹ نچی مای گیرمانیه فاشیزمی اوستیدن ایریشیلگن بویوک غلبه کونی.

ذوالقعدة (آر آیی)

۱۹۵۸ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۱ نچی هجری یل

تاشکندده				آیون	ذوالقعدة	آی کونلاری	تاشکندده				آیون	ذوالقعدة	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۵۲	۸	۵۰	۵	۴	۱۶	چهارشنبه	۳۹	۸	۰	۶	۲۰	۱	سهشنبه
۵۳		۵۰	۵	۵	۱۷	پنجشنبه	۴۰		۵۹	۵	۲۱	۲	چهارشنبه
۵۴		۵۰		۶	۱۸	جمعه	۴۱		۵۸		۲۲	۳	پنجشنبه
۵۴		۵۰		۷	۱۹	شنبه	۴۲	۸	۵۷	۵	۲۳	۴	جمعه
۵۵	۸	۴۹	۵	۸	۲۰	یکشنبه	۴۳		۵۷		۲۴	۵	شنبه
۵۶		۴۹		۹	۲۱	دوشنبه	۴۴		۵۶		۲۵	۶	یکشنبه
۵۶		۴۹		۱۰	۲۲	سهشنبه	۴۵	۸	۵۵	۵	۲۶	۷	دوشنبه
۵۶	۸	۴۹	۵	۱۱	۲۳	چهارشنبه	۴۶		۵۴		۲۷	۸	سهشنبه
۵۷		۴۹		۱۲	۲۴	پنجشنبه	۴۷		۵۳		۲۸	۹	چهارشنبه
۵۷		۴۹		۱۳	۲۵	جمعه	۴۸	۸	۵۳	۵	۲۹	۱۰	پنجشنبه
۵۹	۸	۴۹		۱۴	۲۶	شنبه	۴۸		۵۳		۳۰	۱۱	جمعه
۵۹		۴۹	۵	۱۵	۲۷	یکشنبه	۴۹		۵۳		۳۱	۱۲	شنبه
۵۹		۴۹		۱۶	۲۸	دوشنبه	۴۹		۵۲	۵	۱	۱۳	یکشنبه
۵۹		۴۹		۱۷	۲۹	سهشنبه	۵۰		۵۱		۲	۱۴	دوشنبه
۵۹	۸	۴۹	۵	۱۸	۳۰	چهارشنبه	۵۱	۸	۵۱	۵	۳	۱۵	سهشنبه

خاطره - ابوالفرج ابن الجوزی عالم ذوقنون سوزی:
 من قنع طاب عیشه ومن طمع طال طیشه
 هر کمه قناعت قیلسه حیاتی و معیشتی یخشی بولور.
 و هر کمه طمع قیلسه غم و غصه سی کوب و اوزون بولور.

ذوالحجه (قربان آبی)

۱۳۷۷ نچی هجری یل

۲۹ کون

۱۹۵۸ نچی میلادی

تاشکندده				آبوز	ذوالحجه (قربان)	آی کونلاری	تاشکندده				آبوز	ذوالحجه (قربان)	آی کونلاری
کون		چیقادی					کون		چیقادی				
س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م
۰	۹	۵۴	۵	۴	۱۶	جمعه	۰	۹	۴۹	۵	۱۹	۱	پنجشنبه
۵۹	۸	۵۵	۵	۵	۱۷	شنبه	۰		۴۹		۲۰	۲	جمعه
۵۹		۵۵		۶	۱۸	یکشنبه	۰		۵۰		۲۱	۳	شنبه
۵۹		۵۵		۷	۱۹	دوشنبه	۰	۹	۵۰	۵	۲۲	۴	یکشنبه
۵۸	۸	۵۶	۵	۸	۲۰	سهشنبه	۱		۵۰		۲۳	۵	دوشنبه
۵۸		۵۷		۹	۲۱	چارشنبه	۱		۵۰		۲۴	۶	سهشنبه
۵۸		۵۸		۱۰	۲۲	پنجشنبه	۱	۹	۵۰	۵	۲۵	۷	چارشنبه
۵۷	۸	۵۸		۱۱	۲۳	جمعه	۱		۵۰		۲۶	۸	پنجشنبه
۵۷		۵۹	۵	۱۲	۲۴	شنبه	۱		۵۰		۲۷	۹	جمعه
۵۶	۸	۰	۶	۱۳	۲۵	یکشنبه	۱	۹	۵۰	۵	۲۸	۱۰	شنبه
۵۶		۱		۱۴	۲۶	دوشنبه	۱		۵۱		۲۹	۱۱	یکشنبه
۵۵		۲		۱۵	۲۷	سهشنبه	۱		۵۲		۳۰	۱۲	دوشنبه
۵۵		۳		۱۶	۲۸	چارشنبه	۰	۹	۵۲	۵	۱	۱۳	سهشنبه
۵۴	۸	۴	۶	۱۷	۲۹	پنجشنبه	۰		۵۳		۲	۱۴	چارشنبه
—	—	—	—	—	—	—	۰		۵۴		۳	۱۵	پنجشنبه

۹ نچی ذوالحجه جمعه کونی عرفه بولوب ۱۰ نچی سی شنبه کونی عید قربان نمازی اوقولور.

«قرل اوزبه کستان»، «پراودا واستوکا» و «اوزبه کستان سرخ» برلشگن نشریاتی
 زکز 2689 تیراژی 10000 تاشکند 1957
 باسمه خانه سیدا باسلدی.

اورتا آسیا و قازاغستان مسلمان لاری

دینییه نظاراتی نك

۱۳۸۰ نچی هجری یلی اوچون

دینی کالینداری

کالیندار اورتا آسیا و قازاغستان مسلمان لاری دینییه نظاراتی ده
تحریر تافییب طبع ایتدیرلدی.

ناشکند شهری ۱۳۸۰ نچی هجری - ۱۹۶۰ - ۱۹۶۱ نچی میلادی یلی

محرم (عاشوراء) آیی

۱۹۶۰ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				آیور	ه	آی کونلاری	تاشکینده				آیور	ه	آی کونلاری
کون		چقادی					کون		چقادی				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۵۸	۸	۵۸	۵	۱۰	۱۶	یکشنبه	۱	۹	۵۱	۵	۲۵	۱	شنبه
۵۷	۸	۵۸	۵	۱۱	۱۷	دوشنبه	۱	۹	۵۱	۵	۲۶	۲	یکشنبه
۵۷	۸	۵۹	۵	۱۲	۱۸	سهشنبه	۱	۹	۵۱	۵	۲۷	۳	دوشنبه
۵۶	۸	۰	۶	۱۳	۱۹	چهارشنبه	۱	۹	۵۱	۵	۲۸	۴	سهشنبه
۵۶	۸	۱	۶	۱۴	۲۰	پنجشنبه	۱	۹	۵۱	۵	۲۹	۵	چهارشنبه
۵۵	۸	۲	۶	۱۵	۲۱	جمعه	۱	۹	۵۲	۵	۳۰	۶	پنجشنبه
۵۵	۸	۳	۶	۱۶	۲۲	شنبه	۱	۹	۵۲	۵	۱	۷	جمعه
۵۴	۸	۴	۶	۱۷	۲۳	یکشنبه	۱	۹	۵۳	۵	۲	۸	شنبه
۵۳	۸	۴	۶	۱۸	۲۴	دوشنبه	۰	۹	۵۳	۵	۳	۹	یکشنبه
۵۳	۸	۵	۶	۱۹	۲۵	سهشنبه	۰	۹	۵۴	۵	۴	۱۰	دوشنبه
۵۲	۸	۶	۶	۲۰	۲۶	چهارشنبه	۰	۹	۵۵	۵	۵	۱۱	سهشنبه
۵۱	۸	۷	۶	۲۱	۲۷	پنجشنبه	۵۹	۸	۵۵	۵	۶	۱۲	چهارشنبه
۵۰	۸	۸	۶	۲۲	۲۸	جمعه	۵۹	۸	۵۶	۵	۷	۱۳	پنجشنبه
۴۹	۸	۹	۶	۲۳	۲۹	شنبه	۵۹	۸	۵۷	۵	۸	۱۴	جمعه
۴۸	۸	۱۰	۶	۲۴	۳۰	یکشنبه	۵۸	۸	۵۷	۵	۹	۱۵	شنبه

محرم آیینک (عاشوراء آیینک) برنچی کونی شنبه ۱۳۸۰ نچی هجری یلینیک باشی در.
 محرم نیک برنچی کونی ۱۹۶۰ نچی میلادی یلینیک ۲۵ نچی اییونیدن باشلنگن.

صفر آیی

۱۹۶۰ نچی میلادی یل

۲۹ کون

۱۹۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				آوانی	۹	آی	کونلاری	تاشکینده				آوانی	۹	آی	کونلاری
کون		کون						کون		کون					
م	س	م	س					م	س	م	س				
۳۱	۸	۲۵	۶	۹	۱۶	سهشنبه		۴۷	۸	۱۱	۶	۲۵	۱	دوشنبه	
۲۹	۸	۲۶	۶	۱۰	۱۷	چارشنبه		۴۶	۸	۱۲	۶	۲۶	۲	سهشنبه	
۲۸	۸	۲۷	۶	۱۱	۱۸	پنجشنبه		۴۵	۸	۱۳	۶	۲۷	۳	چارشنبه	
۲۶	۸	۲۸	۶	۱۲	۱۹	جمعه		۴۴	۸	۱۴	۶	۲۸	۴	پنجشنبه	
۲۵	۸	۲۹	۶	۱۳	۲۰	شنبه		۴۳	۸	۱۵	۶	۲۹	۵	جمعه	
۲۴	۸	۳۰	۶	۱۴	۲۱	یکشنبه		۴۲	۸	۱۶	۶	۳۰	۶	شنبه	
۲۲	۸	۳۱	۶	۱۵	۲۲	دوشنبه		۴۱	۸	۱۷	۶	۳۱	۷	یکشنبه	
۲۱	۸	۳۲	۶	۱۶	۲۳	سهشنبه		۴۰	۸	۱۸	۶	۱	۸	دوشنبه	
۲۰	۸	۳۳	۶	۱۷	۲۴	چارشنبه		۳۹	۸	۱۹	۶	۲	۹	سهشنبه	
۱۹	۸	۳۴	۶	۱۸	۲۵	پنجشنبه		۳۸	۸	۲۰	۶	۳	۱۰	چارشنبه	
۱۸	۸	۳۵	۶	۱۹	۲۶	جمعه		۳۷	۸	۲۱	۶	۴	۱۱	پنجشنبه	
۱۶	۸	۳۶	۶	۲۰	۲۷	شنبه		۳۶	۸	۲۲	۶	۵	۱۲	جمعه	
۱۴	۸	۳۷	۶	۲۱	۲۸	یکشنبه		۳۵	۸	۲۳	۶	۶	۱۳	شنبه	
۱۳	۸	۳۸	۶	۲۲	۲۹	دوشنبه		۳۳	۸	۲۳	۶	۷	۱۴	یکشنبه	
—	—	—	—	—	—	—		۳۲	۸	۲۴	۶	۶	۱۵	دوشنبه	

ربيع الاول آبي

۱۹۶۰ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				سنتابر	ربيع الاول	آی کونلاری	تاشکینده				آغوست - سنتابر	ربيع الاول	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۴۷	۷	۵۴	۶	۷	۱۶	چهارشنبه	۱۱	۸	۳۹	۶	۲۳	۱	سهشنبه
۴۶	۷	۵۵	۶	۸	۱۷	پنجشنبه	۱۰	۸	۴۰	۶	۲۴	۲	چهارشنبه
۴۴	۷	۵۶	۶	۹	۱۸	جمعه	۸	۸	۴۱	۶	۲۵	۳	پنجشنبه
۴۳	۷	۵۷	۶	۱۰	۱۹	شنبه	۷	۸	۴۲	۶	۲۶	۴	جمعه
۴۱	۷	۵۸	۶	۱۱	۲۰	یکشنبه	۵	۸	۴۳	۶	۲۷	۵	شنبه
۴۰	۷	۵۹	۶	۱۲	۲۱	دوشنبه	۳	۸	۴۴	۶	۲۸	۶	یکشنبه
۳۸	۷	۰	۷	۱۳	۲۲	سهشنبه	۲	۸	۴۵	۶	۲۹	۷	دوشنبه
۳۷	۷	۱	۷	۱۴	۲۳	چهارشنبه	۰	۸	۴۶	۶	۳۰	۸	سهشنبه
۳۵	۷	۲	۷	۱۵	۲۴	پنجشنبه	۵۸	۷	۴۷	۶	۳۱	۹	چهارشنبه
۳۳	۷	۳	۷	۱۶	۲۵	جمعه	۵۶	۷	۴۸	۶	۱	۱۰	پنجشنبه
۳۱	۷	۴	۷	۱۷	۲۶	شنبه	۵۵	۷	۴۹	۶	۲	۱۱	جمعه
۲۹	۷	۵	۷	۱۸	۲۷	یکشنبه	۵۳	۷	۵۰	۶	۳	۱۲	شنبه
۲۸	۷	۶	۷	۱۹	۲۸	دوشنبه	۵۲	۷	۵۱	۶	۴	۱۳	یکشنبه
۲۶	۷	۷	۷	۲۰	۲۹	سهشنبه	۵۰	۷	۵۲	۶	۵	۱۴	دوشنبه
۲۴	۷	۸	۷	۲۱	۳۰	چهارشنبه	۴۹	۷	۵۳	۶	۶	۱۵	سهشنبه

۱۲ نچی ربيع الاول پیغمبریمیز محمد علیه السلام ناک مولود کونلاری.

ربیع الآخر آبی

۱۹۶۰ میلادی یل

۲۹ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				او کتایر	ربیع الآخر	آی کونلاری	تاشکینده				سینتایر - او کتایر	ربیع الآخر	آی کونلاری	
کون باتادی		کون چیقادی					کون باتادی		کون چیقادی					
م	س	م	س					م	س	م	س			
۵۶	۶	۲۵	۷	۷	۱۶	جمعه		۲۲	۷	۹	۷	۲۲	۱	پنجشنبه
۵۵	۶	۲۶	۷	۸	۱۷	شنبه		۲۰	۷	۱۰	۷	۲۳	۲	جمعه
۵۳	۶	۲۷	۷	۹	۱۸	یکشنبه		۱۸	۷	۱۱	۷	۲۴	۳	شنبه
۵۱	۶	۲۸	۷	۱۰	۱۹	دوشنبه		۱۶	۷	۱۲	۷	۲۵	۴	یکشنبه
۴۹	۶	۲۹	۷	۱۱	۲۰	سهشنبه		۱۴	۷	۱۳	۷	۲۶	۵	دوشنبه
۴۸	۶	۳۰	۷	۱۲	۲۱	چارشنبه		۱۲	۷	۱۴	۷	۲۷	۶	سهشنبه
۴۶	۶	۳۱	۷	۱۳	۲۲	پنجشنبه		۱۰	۷	۱۵	۷	۲۸	۷	چارشنبه
۴۴	۶	۳۲	۷	۱۴	۲۳	جمعه		۸	۷	۱۶	۷	۲۹	۸	پنجشنبه
۴۲	۶	۳۳	۷	۱۵	۲۴	شنبه		۶	۷	۱۷	۷	۳۰	۹	جمعه
۴۱	۶	۳۴	۷	۱۶	۲۵	یکشنبه		۵	۷	۱۸	۷	۱	۱۰	شنبه
۴۰	۶	۳۶	۷	۱۷	۲۶	دوشنبه		۴	۷	۲۰	۷	۲	۱۱	یکشنبه
۳۸	۶	۳۷	۷	۱۸	۲۷	سهشنبه		۳	۷	۲۱	۷	۳	۱۲	دوشنبه
۳۷	۶	۳۸	۷	۱۹	۲۸	چارشنبه		۱	۷	۲۲	۷	۴	۱۳	سهشنبه
۳۶	۶	۳۹	۷	۲۰	۲۹	پنجشنبه		۵۹	۶	۲۳	۷	۵	۱۴	چارشنبه
—	—	—	—	—	—	—		۵۸	۶	۲۴	۷	۶	۱۵	پنجشنبه

جمادی الاول آبی

۱۹۶۰ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				تاریخ	همادی الاول	آی کونلاری	تاشکینده				اوکتابر - نوپابر	همادی الاول	آی کونلاری
کون		چیقادی					کون		چیقادی				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۱۶	۶	۵۷	۷	۵	۱۶	شنبه	۳۵	۲	۴۰	۷	۲۱	۱	جمعه
۱۴	۶	۵۸	۷	۶	۱۷	یکشنبه	۳۳	۶	۴۱	۷	۲۲	۲	شنبه
۱۳	۶	۰	۸	۷	۱۸	دوشنبه	۳۲	۶	۴۲	۷	۲۳	۳	یکشنبه
۱۲	۶	۱	۸	۸	۱۹	سهشنبه	۳۰	۶	۴۳	۷	۲۴	۴	دوشنبه
۱۱	۶	۲	۸	۹	۲۰	چارشنبه	۲۹	۶	۴۴	۷	۲۵	۵	سهشنبه
۱۰	۶	۳	۸	۱۰	۲۱	پنجشنبه	۲۷	۶	۴۵	۷	۲۶	۶	چارشنبه
۹	۶	۴	۸	۱۱	۲۲	جمعه	۲۶	۶	۴۷	۷	۲۷	۷	پنجشنبه
۸	۶	۶	۸	۱۲	۲۳	شنبه	۲۴	۶	۴۸	۷	۲۸	۸	جمعه
۷	۶	۷	۸	۱۳	۲۴	یکشنبه	۲۳	۶	۵۰	۷	۲۹	۹	شنبه
۶	۶	۸	۸	۱۴	۲۵	دوشنبه	۲۲	۶	۵۱	۷	۳۰	۱۰	یکشنبه
۵	۶	۱۰	۸	۱۵	۲۶	سهشنبه	۲۱	۶	۵۲	۷	۳۱	۱۱	دوشنبه
۴	۶	۱۱	۸	۱۶	۲۷	چارشنبه	۲۰	۶	۵۳	۷	۱	۱۲	سهشنبه
۳	۶	۱۲	۸	۱۷	۲۸	پنجشنبه	۱۹	۶	۵۴	۷	۲	۱۳	چارشنبه
۳	۶	۱۳	۸	۱۸	۲۹	جمعه	۱۸	۶	۵۵	۷	۳	۱۴	پنجشنبه
۲	۶	۱۵	۸	۱۹	۳۰	شنبه	۱۷	۶	۵۶	۷	۴	۱۵	جمعه

۷- نوپابر اولوغ اوکتابر ساتسیالیستیک ریوالوتسیه سینک ۴۳ یل لیکیدر.

جمادی الآخر آبی

۱۹۶۰ نچی میلادی یل

۲۹ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				تاریخ	جمادی الآخر	آبی کونلاری	تاشکینده				تاریخ	جمادی الآخر	آبی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۵۵	۵	۳۳	۸	۵	۱۶	دوشنبه	۱	۶	۱۶	۸	۲۰	۱	یکشنبه
۵۵	۵	۳۴	۸	۶	۱۷	سهشنبه	۰	۶	۱۷	۸	۲۱	۲	دوشنبه
۵۵	۵	۳۵	۸	۷	۱۸	چارشنبه	۵۹	۵	۱۸	۸	۲۲	۳	سهشنبه
۵۵	۵	۳۶	۸	۸	۱۹	پنجشنبه	۵۹	۵	۲۰	۸	۲۳	۴	چارشنبه
۵۵	۵	۳۷	۸	۹	۲۰	جمعه	۵۸	۵	۲۱	۸	۲۴	۵	پنجشنبه
۵۵	۵	۳۸	۸	۱۰	۲۱	شنبه	۵۸	۵	۲۲	۸	۲۵	۶	جمعه
۵۵	۵	۳۹	۸	۱۱	۲۲	یکشنبه	۵۷	۵	۲۳	۸	۲۶	۷	شنبه
۵۵	۵	۳۹	۸	۱۲	۲۳	دوشنبه	۵۷	۵	۲۵	۸	۲۷	۸	یکشنبه
۵۵	۵	۴۰	۸	۱۳	۲۴	سهشنبه	۵۶	۵	۲۶	۸	۲۸	۹	دوشنبه
۵۵	۵	۴۱	۸	۱۴	۲۵	چارشنبه	۵۶	۵	۲۷	۸	۲۹	۱۰	سهشنبه
۵۵	۵	۴۲	۸	۱۵	۲۶	پنجشنبه	۵۶	۵	۲۸	۸	۳۰	۱۱	چارشنبه
۵۵	۵	۴۲	۸	۱۶	۲۷	جمعه	۵۶	۵	۲۹	۸	۱	۱۲	پنجشنبه
۵۵	۵	۴۳	۸	۱۷	۲۸	شنبه	۵۵	۵	۳۰	۸	۲	۱۳	جمعه
۵۶	۵	۴۴	۸	۱۸	۲۹	یکشنبه	۵۵	۵	۳۱	۸	۳	۱۴	شنبه
—	—	—	—	—	—	—	۵۵	۵	۳۲	۸	۴	۱۵	یکشنبه

۵ نچی دیکابر س س س س کانستیتوتسیه کونیلر.

رجب آیی

۱۹۶۰-۱۹۶۱ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				۳۰	۲۹	آی کونلاری	تاشکینده				۳۰	۲۹	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س
۵	۶	۵۰	۸	۳	۱۶	سهشنبه	۵۶	۵	۴۵	۸	۱۹	۱	دوشنبه
۶	۶	۵۰	۸	۴	۱۷	چارشنبه	۵۶	۵	۴۵	۸	۲۰	۲	سهشنبه
۷	۶	۵۰	۸	۵	۱۸	پنجشنبه	۵۷	۵	۴۶	۸	۲۱	۳	چارشنبه
۸	۶	۵۰	۸	۶	۱۹	جمعه	۵۷	۵	۴۶	۸	۲۲	۴	پنجشنبه
۹	۶	۵۰	۸	۷	۲۰	شنبه	۵۷	۵	۴۷	۸	۲۳	۵	جمعه
۱۰	۶	۴۹	۸	۸	۲۱	یکشنبه	۵۷	۵	۴۷	۸	۲۴	۶	شنبه
۱۱	۶	۴۹	۸	۹	۲۲	دوشنبه	۵۸	۵	۴۸	۸	۲۵	۷	یکشنبه
۱۲	۶	۴۹	۸	۱۰	۲۳	سهشنبه	۵۸	۵	۴۸	۸	۲۶	۸	دوشنبه
۱۳	۶	۴۹	۸	۱۱	۲۴	چارشنبه	۵۹	۵	۴۹	۸	۲۷	۹	سهشنبه
۱۴	۶	۴۹	۸	۱۲	۲۵	پنجشنبه	۵۹	۵	۴۹	۸	۲۸	۱۰	چارشنبه
۱۵	۶	۴۸	۸	۱۳	۲۶	جمعه	۰	۶	۴۹	۸	۲۹	۱۱	پنجشنبه
۱۶	۶	۴۸	۸	۱۴	۲۷	شنبه	۱	۶	۴۹	۸	۳۰	۱۲	جمعه
۱۷	۶	۴۸	۸	۱۵	۲۸	یکشنبه	۲	۶	۴۹	۸	۳۱	۱۳	شنبه
۱۸	۶	۴۷	۸	۱۶	۲۹	دوشنبه	۳	۶	۵۰	۸	۱	۱۴	یکشنبه
۱۹	۶	۴۶	۸	۱۷	۳۰	سهشنبه	۴	۶	۵۰	۸	۲	۱۵	دوشنبه

میلادی ۱۹۶۱ - یل برنچی ینواری یکشنبه کونی ۱۴ نچی رجب که توغری کیلدی.

شعبان (برائت آبی)

۱۹۶۱ نچی میلادی یلی

۲۹ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یلی

تاشکینده				فیورال	شعبان (برائت)	آی کونلاری	تاشکینده				فیورال	شعبان (برائت)	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۳۹	۶	۳۵	۸	۲	۱۶	پنجشنبه	۲۱	۶	۴۶	۸	۱۸	۱	چهارشنبه
۴۱	۶	۳۴	۸	۳	۱۷	جمعه	۲۲	۶	۴۵	۸	۱۹	۲	پنجشنبه
۴۲	۶	۳۳	۸	۴	۱۸	شنبه	۲۳	۶	۴۴	۸	۲۰	۳	جمعه
۴۳	۶	۳۲	۸	۵	۱۹	یکشنبه	۲۵	۶	۴۴	۸	۲۱	۴	شنبه
۴۴	۶	۳۱	۸	۶	۲۰	دوشنبه	۲۶	۶	۴۳	۸	۲۲	۵	یکشنبه
۴۵	۶	۳۰	۸	۷	۲۱	سهشنبه	۲۸	۶	۴۳	۸	۲۳	۶	دوشنبه
۴۷	۶	۲۹	۸	۸	۲۲	چهارشنبه	۲۹	۶	۴۲	۸	۲۴	۷	سهشنبه
۴۸	۶	۲۸	۸	۹	۲۳	پنجشنبه	۳۰	۶	۴۲	۸	۲۵	۸	چهارشنبه
۵۰	۶	۲۷	۸	۱۰	۲۴	جمعه	۳۱	۶	۴۱	۸	۲۶	۹	پنجشنبه
۵۱	۶	۲۵	۸	۱۱	۲۵	شنبه	۳۳	۶	۴۱	۸	۲۷	۱۰	جمعه
۵۲	۶	۲۴	۸	۱۲	۲۶	یکشنبه	۳۴	۶	۴۰	۸	۲۸	۱۱	شنبه
۵۳	۶	۲۳	۸	۱۳	۲۷	دوشنبه	۳۵	۶	۳۹	۸	۲۹	۱۲	یکشنبه
۵۴	۶	۲۲	۸	۱۴	۲۸	سهشنبه	۳۶	۶	۳۸	۸	۳۰	۱۳	دوشنبه
۵۵	۶	۲۱	۸	۱۵	۲۹	چهارشنبه	۳۷	۶	۳۷	۸	۳۱	۱۴	سهشنبه
—	—	—	—	—	—	—	۳۸	۶	۳۶	۸	۱	۱۵	چهارشنبه

رمضان (روزه) آبی

۱۹۶۱ نچی میلادی ییل

۳۰ کون

۱۳۸۰ نچی هجری ییل

تاشکینده				مهرن (ن)	رمضان (روزه)	آی کونلاری	تاشکینده				فیورال- مهرن (ن)	رمضان (روزه)	آی کونلاری
کون		چیقادی					کون		چیقادی				
م	س	م	س				م	س	م	س			
۱۶	۷	۵۶	۷	۳	۱۶	جمعه	۵۶	۶	۱۹	۸	۱۶	۱	پنجشنبه
۱۷	۷	۵۴	۷	۴	۱۷	شنبه	۵۷	۶	۱۷	۸	۱۷	۲	جمعه
۱۸	۷	۵۲	۷	۵	۱۸	یکشنبه	۵۸	۶	۱۵	۸	۱۸	۳	شنبه
۱۹	۷	۵۰	۷	۶	۱۹	دوشنبه	۵۹	۶	۱۴	۸	۱۹	۴	یکشنبه
۲۰	۷	۴۹	۷	۷	۲۰	سهشنبه	۰	۷	۱۲	۸	۲۰	۵	دوشنبه
۲۱	۷	۴۷	۷	۸	۲۱	چارشنبه	۱	۷	۱۱	۸	۲۱	۶	سهشنبه
۲۲	۷	۴۵	۷	۹	۲۲	پنجشنبه	۲	۷	۹	۸	۲۲	۷	چارشنبه
۲۳	۷	۴۴	۷	۱۰	۲۳	جمعه	۴	۷	۸	۸	۲۳	۸	پنجشنبه
۲۴	۷	۴۲	۷	۱۱	۲۴	شنبه	۵	۷	۷	۸	۲۴	۹	جمعه
۲۶	۷	۴۱	۷	۱۲	۲۵	یکشنبه	۶	۷	۵	۸	۲۵	۱۰	شنبه
۲۷	۷	۳۹	۷	۱۳	۲۶	دوشنبه	۷	۷	۳	۸	۲۶	۱۱	یکشنبه
۲۸	۷	۳۸	۷	۱۴	۲۷	سهشنبه	۹	۷	۲	۸	۲۷	۱۲	دوشنبه
۲۹	۷	۳۶	۷	۱۵	۲۸	چارشنبه	۱۱	۷	۱	۸	۲۸	۱۳	سهشنبه
۳۰	۷	۳۴	۷	۱۶	۲۹	پنجشنبه	۱۲	۷	۵۹	۷	۱	۱۴	چارشنبه
۳۱	۷	۳۳	۷	۱۷	۳۰	جمعه	۱۴	۷	۵۸	۷	۲	۱۵	پنجشنبه

رمضان شریفناک بر نچی کونی (پنجشنبه) ۱۶ نچی فیورالدا باشلانادی.
۲۷ نچی رمضانگه اوتار کیچهدسی لیلۃ القدر کیچهدسیدور.

شوال (حیت) آبی

۱۳۸۰ نچی هجری یل

۲۹ کون

۱۹۶۰ نچی میلادی یل

تاشکینده				آبی کونلاری	۱۳۸۰ نچی هجری یل	۱۳۸۰ نچی هجری یل	تاشکینده				آبی کونلاری
کون چقادی		کون باتادی					کون چقادی		کون باتادی		
س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م
۷	۵	۷	۲	۱۶	یکشنبه	۱۸	۱	۷	۳۱	۷	۳۲
۷	۴	۷	۳	۱۷	دوشنبه	۱۹	۲	۷	۲۹	۷	۳۳
۷	۲	۷	۴	۱۸	سهشنبه	۲۰	۳	۷	۲۷	۷	۳۴
۷	۰	۷	۵	۱۹	چهارشنبه	۲۱	۴	۷	۲۵	۷	۳۵
۷	۵۹	۶	۶	۲۰	پنجشنبه	۲۲	۵	۷	۲۴	۷	۳۷
۷	۵۷	۶	۷	۲۱	جمعه	۲۳	۶	۷	۲۲	۷	۳۸
۷	۵۶	۶	۸	۲۲	شنبه	۲۴	۷	۷	۲۱	۷	۳۹
۷	۵۴	۶	۹	۲۳	یکشنبه	۲۵	۸	۷	۱۹	۷	۴۰
۷	۵۲	۶	۱۰	۲۴	دوشنبه	۲۶	۹	۷	۱۷	۷	۴۱
۷	۵۱	۶	۱۱	۲۵	سهشنبه	۲۷	۱۰	۷	۱۶	۷	۴۳
۸	۴۹	۶	۱۲	۲۶	چهارشنبه	۲۸	۱۱	۷	۱۴	۷	۴۴
۸	۴۸	۶	۱۳	۲۷	پنجشنبه	۲۹	۱۲	۷	۱۲	۷	۴۵
۸	۴۸	۶	۱۴	۲۸	جمعه	۳۰	۱۳	۷	۱۱	۷	۴۶
۸	۴۵	۶	۱۵	۲۹	شنبه	۳۱	۱۴	۷	۹	۷	۴۷
-	-	-	-	-	-	۱	۱۵	۷	۷	۷	۴۸

۱۸ نچی مارت شنبه کونی شوالنی برنچی سی بولیب روزه حیئی نك
برنچی سیلیر.

ذوالقعدة (آرا آبی)

۱۹۶۱ نچی میلادی یل

۳۰ کون

۱۳۸۰ نچی هجری یل

تاشکینده				س	ذوالقعدة (آرا آبی)	آی کونلاری	تاشکینده				افریل	ذوالقعدة (آرا آبی)	آی کونلاری
کون		کون					کون		کون				
باتادی	چیفادی	باتادی	چیفادی				باتادی	چیفادی	باتادی	چیفادی			
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س	م	س
۱۹	۸	۲۱	۶	۱	۱۶	دوشنبه	۴	۸	۴۳	۶	۱۶	۱	یکشنبه
۲۰	۸	۲۰	۶	۲	۱۷	سهشنبه	۵	۸	۴۲	۶	۱۷	۲	دوشنبه
۲۱	۸	۱۸	۶	۳	۱۸	چارشنبه	۶	۸	۴۰	۶	۱۸	۳	سهشنبه
۲۲	۸	۱۷	۶	۴	۱۹	پنجشنبه	۷	۸	۳۸	۶	۱۹	۴	چارشنبه
۲۴	۸	۱۶	۶	۵	۲۰	جمعه	۸	۸	۳۷	۶	۲۰	۵	پنجشنبه
۲۵	۸	۱۵	۶	۶	۲۱	شنبه	۹	۸	۳۵	۶	۲۱	۶	جمعه
۲۶	۸	۱۳	۶	۷	۲۲	یکشنبه	۱۰	۸	۳۴	۶	۲۲	۷	شنبه
۲۷	۸	۱۲	۶	۸	۲۳	دوشنبه	۱۱	۸	۳۳	۶	۲۳	۸	یکشنبه
۲۸	۸	۱۱	۶	۹	۲۴	سهشنبه	۱۲	۸	۳۱	۶	۲۴	۹	دوشنبه
۲۹	۸	۱۰	۶	۱۰	۲۵	چارشنبه	۱۳	۸	۳۰	۶	۲۵	۱۰	سهشنبه
۳۰	۸	۹	۶	۱۱	۲۶	پنجشنبه	۱۴	۸	۲۹	۶	۲۶	۱۱	چارشنبه
۳۱	۸	۸	۶	۱۲	۲۷	جمعه	۱۵	۸	۲۸	۶	۲۷	۱۲	پنجشنبه
۳۲	۸	۷	۶	۱۳	۲۸	شنبه	۱۶	۸	۲۶	۶	۲۸	۱۳	جمعه
۳۳	۸	۶	۶	۱۴	۲۹	یکشنبه	۱۷	۸	۲۴	۶	۲۹	۱۴	شنبه
۳۴	۸	۵	۶	۱۵	۳۰	دوشنبه	۱۸	۸	۲۳	۶	۳۰	۱۵	یکشنبه

برنچی و ایکنچی مای بوتون دونیا خلق ارا اشچیلرنک بایرام کونیدر.

ذوالحجه (قربان آیی)

۱۳۸۰ نچی هجری یل

۲۹ کون

۱۹۶۱ نچی میلادی یل

تاشکینده				آی کونلاری	تاریخ (ذوالحجه قربان)	تاشکینده	تاریخ (ذوالحجه قربان)	آی کونلاری				
کون		کون							کون		کون	
باتادی	چیقادی	باتادی	چیقادی						باتادی	چیقادی	باتادی	چیقادی
م	س	م	س	م	س	م	س	م	س			
۴۹	۸	۵۲	۵	۳۱	۱۶	۳۵	۸	۴	۶	۱۶	۱	سوشنبه
۵۰	۸	۵۲	۵	۱	۱۷	۳۶	۸	۳	۶	۱۷	۲	چارشنبه
۵۰	۸	۵۱	۵	۲	۱۸	۳۷	۸	۲	۶	۱۸	۳	پنجشنبه
۵۱	۸	۵۱	۵	۳	۱۹	۳۸	۸	۱	۶	۱۹	۴	جمعه
۵۲	۸	۵۱	۵	۴	۲۰	۳۹	۸	۰	۶	۲۰	۵	شنبه
۵۳	۸	۵۱	۵	۵	۲۱	۴۰	۸	۵۹	۵	۲۱	۶	یکشنبه
۵۳	۸	۵۰	۵	۶	۲۲	۴۱	۸	۵۸	۵	۲۲	۷	دوشنبه
۵۴	۸	۵۰	۵	۷	۲۳	۴۲	۸	۵۷	۵	۲۳	۸	سوشنبه
۵۵	۸	۵۰	۵	۸	۲۴	۴۳	۸	۵۶	۵	۲۴	۹	چارشنبه
۵۵	۸	۵۰	۵	۹	۲۵	۴۴	۸	۵۵	۵	۲۵	۱۰	پنجشنبه
۵۵	۸	۴۹	۵	۱۰	۲۶	۴۵	۸	۵۵	۵	۲۶	۱۱	جمعه
۵۵	۸	۴۹	۵	۱۱	۲۷	۴۵	۸	۵۴	۵	۲۷	۱۲	شنبه
۵۵	۸	۴۹	۵	۱۲	۲۸	۴۶	۸	۵۴	۵	۲۸	۱۳	یکشنبه
۵۵	۸	۴۹	۵	۱۳	۲۹	۴۷	۸	۵۳	۵	۲۹	۱۴	دوشنبه
—	—	—	—	—	—	۴۷	۸	۵۳	۵	۳۰	۱۵	سوشنبه

۱۰ نچی ذوالحجه یکشنبه کونی عید قربان نمازی بولوب، ۲۵ نچی مایگه توغری کیلادی.

«قزل اوزبه کستان»، «پراودا واستوکا» و «اوزبه کستان سرخ» برلشگهن نشریاتی
باسمه خانهدسیدا باسلدی.
ک: 1139 تیراژی: 6000 تاشکند: 1960

